МЕҲНАТИМИЗ, ИЖОДИМИЗ СЕНГА, ПАРТИЯМ!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 227 (2260). | 16 ноябрь, жума, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Бу чевар теримчи Мўътабар Маъдиева. У Янгийўл районидаги XIX партсъезд колхозининг пешқадамларидан биридир. Мўътабар ҳозиргача эл хирмонига 13 тонна пахта тўкди. У КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми шарафига яна 5 тонна ҳосилни териб беришга аҳд қилди. Ҳозир кунига 250—300 килограммдан кўсак термоқда.

А. Абалян фотоси.

Эл дастурхонига!

Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози гўшт тайёрлаш йиллик планини ортиғи билан бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди. Давлатга 1880,2 центнер гўшт сотилди. Бу ўтган йилнинг шу пайтидагига нисбатан 450 центнер ортиқдир. Совхоз ишчилари йил охиригача 10 центнер гўшт топшириш мажбуриятини олдилар.

Шу билан бирга 1963 йилнинг биринчи квартали ҳисобига гўшт учун 71 бош йирик шохли қорамол топшириш планлаштирилди.

КУЗГИ ШУДГОР— МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

«Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг 1963 йил ҳосили учун шудгорлаш ва бошқа кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ўтказиш юзасидан тадбирлари

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг 1963 йил ҳосили учун шудгорлаш ва бошқа кузги-қишки тадбирларни ўтказиш тадбирларини маъқуллади.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлигига, область партия комитетларига, область ижроия комитетларига, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш область бошқармаларига «Ўзбекистон ССР бешйиллиги» совхозининг тадбирларини ҳамма хўжаликларда кенг муҳокама қилиш, ҳар бир колхоз ва совхозда ҳосилни тезроқ йиғиб олиш, шудгорлашни ва бошқа кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ўтказиш тадбирларини ишлаб чиқиш ҳамда амалга ошириш вазифаси юклатилди.

«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг меҳнаткашлари КПСС тарихий XXII съездининг қарорларидан бениҳоя руҳланганлари ҳолда астойдил меҳнат қилиб, етти йилликнинг тўртинчи йилида пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари бажардилар. Ўтган йилдагига нисбатан анча кўп пахта етиштирилди ва 4120 гектар ернинг ҳар гектаридан 29,1 центнердан қимматбаҳо хомашё олиниб, давлатга 11800 тонна пахта топширилди. Бунинг учдан икки қисми машиналарда териб олинди. Ҳозир совхоз коллективи етиштирилган ҳамма ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш ва КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми очиладиган кунгача давлатга 13 минг тонна пахта топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятини бажариш учун курашмоқда.

Совхозимиз коллективи илғор агротехникани қўлланиш, комплекс механизацияни жорий этиш туфайли об-ҳаво қийинчиликларини енгиб, хўжалик ташкил этилгандан буён биринчи марта ана шундай кўп пахта етиштиришга муваффақ бўлди. 5 ноябргача 27 пахтачилик бригадасининг ҳаммаси давлатга пахта топшириш планини бажарди.

Ҳар бир центнер пахта етиштиришга 18 киши-соати сарфланди. Пахтачиликда меҳнат унумдорлиги 1960 йилдагига нисбатан қарийб икки баравар ошди.

Ҳамма майдонларда кузги шудгорлашнинг ўз вақтида ўтказилганлиги пахта тайёрлаш йиллик планини муваффақиятли бажариш ва барча агротехника тадбирларини юқори сифатли ўтказиш имкониятини берди. Ернинг кузда ҳайдаб қўйилганлиги чигит экишни энг қулай агротехника муддатларида ўтказиш ва уни ҳамма майдонларда текис ундириб олиш учун қулайлик туғдирди. Шудгорлаш туфайли 60 процент ерда чигитни аниқ миқдорда ташлаб кетадиган сеялкалар билан экиб олиш имкониятига эга бўлдик. Бу эса ғўзани ягана қилишга қўл меҳнатини кам сарфлаш, ўсимликни тез ривожлантириш, мўл ҳосил тўплаш ва пахтани барвақт очилтириш учун шароит яратди.

Ерлар вақтида шудгорлаб қўйилганлиги баҳорда об-ҳаво ноқулай келганлигига қарамай, 20 апрелгача катта майдонларда чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўза қатор ораларини ишлашни барвақт бошлаб юбориш, бегона ўтга қарши муваффақиятли кураш олиб бориш имконини берди.

Комплекс механизацияни кенг қўлланиш, мавжуд техниканинг ҳаммасидан юқори унум билан фойдаланиш йўли билан, ҳар бир ишчи ҳисобига 5-6 гектар ва ундан ҳам кўпроқ ер тўғри келганлигига қарамай, пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Бу эса барча агротехника тадбирларини ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказиш учун шароит яратди.

Ҳозир кузги шудгорлашни ҳар томонлама кучайтириб юбориш учун вақт келди. Шудгорлашни бир кун ва ҳатто бир соат ҳам кечиктириш унинг афзаллигини камайтириб юборади. Совхозимиз пахтакорлари кейинги йилларда ҳамма пахта майдонларини ва бошқа экин экиладиган ерларни ҳайдашни 1 декабрдан кечиктирмай тамомлаш йўли билан меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Ерни эрта муддатларда шудгорлаб қўйиш экинлардан мўл ҳосил олишнинг асосидир.

Кузги шудгорлаш ерни баҳорда ҳайдашга нисбатан катта устунликка эгадир. Кузда ҳайдаб қўйилган ернинг унумдорлиги ошади, тупроқнинг структураси яхшиланади, намни кўпроқ тўплаш, қишлоқ хўжалик зараркунандалари ва касалликларини анча йўқотиш имкониятини беради. Шудгорланган майдонларда бегона ўт ва вилт касаллиги кескин камайди, ёғингарчиликдан кейин тупроқда қатқалоқ деярли пайдо бўлмади. Бу эса чигитни текис ундириб олиш учун қулайлик туғдирди. Агар шудгорлаш ўз вақтида ўтказилса, бегона ўтларга қарши муваффақиятли курашиш, тупроқни экишга яхши тайёрлаш мумкин. Бу — экинлардан мўл ҳосил олишнинг асосий шартидир.

Совхозда пахта майдонларини ҳайдашга киришилгунча маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан бўшаган ерлар шудгорлаб қўйилди.

Совхоз коллективи шудгорлашнинг афзаллигини ошириш мақсадида ерни ҳайдашдан олдин тупроқни фосфорли ва маҳаллий ўғит билан ўғитлайди. Бирор гектар ер ҳам ўғитланмасдан шудгор қилинмайди. Ҳар гектар ерга 3,5 центнердан суперфосфат солиш планлаштирилган. Коллектив бу ишга аллақачон киришган. Ҳозиргача 1000 гектар ерга суперфосфат солинди. Қолган ерларни 25 ноябргача ўғитлаб бўламиз.

Коллективимиз гўнгнинг энг яхши ўғит эканлигини икки-уч йилдан буён ўз тажрибасида синаб кўрмоқда. Коллектив шунинг учун ҳам гўнгдан тўғри ва самарали фойдаланишга интилмоқда. Гўнгни тупроқнинг устки қатламига солиш ярамайди. Чунки тупроқнинг устига тушган гўнг яхши натижа бермайди ва ҳосилдорликни оширишга хизмат қилмайди, унга қилинган харажат қопланмайди.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА).

ТЕЗ СУРЪАТЛАР БИЛАН

КПСС XXII съездида бир овоздан қабул қилинган партиямиз Программасида кишиликнинг орзу-умиди — коммунистик жамият қуриш учун халқ хўжалигининг бошқа тармоқлари қатори машинасозликни ривожлантириш, автоматик линиялар ва машиналар, унумли ишлайдиган агрегатлар, аниқ приборлар ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан жадаллаштириш биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган вазифа деб кўрсатилди.

Областимиз саноатининг ана шу тармоғида меҳнат қилаётган ўнминглаб ишчилар, инженер-техник ходимлар бу вазифани бажариш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун астойдил интилмоқдалар. Ўтган бир йил мобайнида машинасозлик маҳсулотлари ишлаб чиқариш анча кўпайди. Буни Чирчиқдаги «Электромаш» заводи мисолида яққол кўриш мумкин. Корхонада бир йил ичида электр асбоб-ускуналари тайёрлаш ўнларча процент ошди. Бунга ишлаб чиқариш жараёнларини тинмай механизациялаш ва автоматлаштириш туфайли эришилди. Бу, иш жараёнини енгиллаштиришга, деталлар сифатининг яхшиланишига, ишлаб чиқариш харажатларининг камайтирилишига ёрдам бермоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, белгиланган тадбирларнинг кўпчилиги амалга оширилди. Бу корхона коллективи меҳнатининг баракали бўлишига, маҳсулот ишлаб чиқариш суръатини тезлаштиришга ва таннархини арзонлаштиришга ижобий таъсир кўрсатди. Заготовка, деталь ва материалларни транспортировка қилишни механизациялаш бўйича катта ишлар қилинди. Корхона бош корпусида узунлиги 75 метр бўлган ва тўхтовсиз ишлайдиган транспортёр фойдаланишга топширилди.

Ишга туширилган транспортёр цехнинг барча пролётларидаги поток линияларини маляр бўлими пролёти билан бирлаштирди. Тайёр бўлган металл конструкциялари тўппа-тўғри маляр бўлимига узатилмоқда. Бунинг натижасида деталларни ташиш 2—3 марта тезлашди.

Трансформатор цехида 25 метрли лаклаш-қуритиш конвейери ишга туширилди. Илгари бир сменада 5—6 тонна пўлат тунукалари лакланган бўлса, эндиликда бу кўрсаткич 15 тоннага етди. Пайвандлаш ишларини механизациялаш бўйича бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Кўплаб пайвандлаш машиналари, ярим автомат агрегатлар ўрнатилди. Бу пайвандлашдаги механизация даражасини 45 процентга етказиш имконини берди. Айрим операцияларни бажаришдаги механизация даражаси 5—6 баравар ошди.

Корхонанинг бошқа цехларида ҳам кўп меҳнат талаб қиладиган оғир иш жараёнлари енгиллаштирилди. Бакелит цилиндрларига сим ўровчи станок, тропик иқлимда ишлатиладиган трансформаторларнинг бакларига автол солувчи установка ва бошқа агрегатлар фойдаланишга топширилди. Ўнлаб металл қирқувчи станоклар модернизация қилинди. Бу тадбирлар ҳам ишлаб чиқариш суръатини тезлаштириш, кўплаб давлат маблағини тежаб қолиш маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам бераётир.

Партиямиз XXII съезди томонидан қабул қилинган коммунистик жамият қуриш Программасида халқимиз олдига қўйилган жуда катта вазифаларни амалга ошириш ишига муносиб ҳисса қўшиш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган корхона коллективи жуда катта ғалабаларни қўлга киритмоқда. Машинасозлар йиллик планни муддатидан уч ой илгари адо этдилар, ишлаб чиқараётган турли маркадаги трансформаторлар ва бошқа электр асбоб-ускуналари коммунистик жамият қуришнинг энг асосий омилларидан бири бўлган халқ хўжалигини тўла электрлаштиришдек муҳим проблемани ҳал қилишда хизмат қилмоқда. Корхона маҳсулоти мамлакатимизнинг турли бурчакларида янги гидро ва ёқилғи асосида ишлайдиган электр станциялари қурилишида кенг фойдаланилаяпти. Бу эса Улуғ Ватанимиз хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантириш, саноат, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини электрлаштиришни тезлаштиришга ёрдам бераяпти. Ана шундай ишларни бажаришга ҳисса қўшишнинг ўзи корхонадаги ҳар бир ишчи, инженер-техник ходим ва хизматчининг куч-ғайратини янада оширмоқда, қалбига қувонч бахш этмоқда.

В. ШУШЕВСКИЙ.

ЎЗБЕКИСТОН КОЛХОЗЛАРИ КАНОП СОТИШ ПЛАНИНИ ОШИРИБ БАЖАРДИЛАР

Ўзбекистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXII съездининг ва КПСС Марказий Комитети март Пленумининг тарихий қарорларини бажара бориб, бу йил луб экинларидан мўл ҳосил етиштирдилар ва давлатга луб экинлари поясини сотиш планини ҳамда социалистик мажбуриятни ошириб бажардилар. Республикадаги колхозлар давлатга 241 минг тонна каноп сотдилар. Бу—планда кўрсатилганидан 26 минг тонна ва мажбуриятдагидан 11 минг тонна ортиқдир. Давлатга ана шу қимматли техника экинини сотиш давом этмоқда. Шундай қилиб, каноп етиштириш юзасидан контроль рақамларда етти йилликнинг охирига мўлжалланган даражага муддатидан илгари эришилди.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА «ЙИЛГА ЯКУН ЯСАШ ҲАМДА ДОН ЕТИШТИРИШ ВА ХАРИД ҚИЛИШНИ КЎПАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ХАТИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети Президиумига ёзган «Йилга якун ясаш ҳамда дон етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш тўғрисида»ги хатида КПСС XXII съездининг қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини ривожлантиришга қарата чиқарган қарорларини амалга ошириш, қишлоқ хўжалик йилини муваффақиятли якунлаш, дон, пахта, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни 1963 йилдаёқ кўпайтириш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган муҳим масалалар қўйилган деб ҳисоблайди.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев барча коммунистларнинг, барча қишлоқ хўжалиги ходимларининг, партия ва совет органларининг диққат-эътиборини деҳқончилик ва чорвачиликни ривожлантиришда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш аҳолининг ўсиб бораётган талабларидан олдинда боришини таъминлайдиган даражага ва суръатга эришиш учун колхозлар ва совхозларнинг резервларидан яхшироқ фойдаланишга жалб қилади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев бизда пахта етиштириш ҳали пландан орқада қолаётганлигини ва бу жиддий ташвиш туғдираётганлигини кўрсатиб ўтди. Ўзбекистон КП Марказий Комитети бунга алоҳида эътибор беради.

Бу йил Бухоро, Самарқанд, Фарғона ва Тошкент областлари, шунингдек Кегайли, Чимбой, Тахтакўпир, Қўнғирот, Термиз, Ангор, Чироқчи, Ильич, Андижон, Жалақудуқ ва Чинобод районлари пахта тайёрлашни жуда қониқарсиз олиб бормоқдалар. Бир қатор областлар ва кўпгина районлар бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашда орқада қолмоқдалар.

Ваҳоланки барча областлар, районлар, колхозлар ва совхозлар пахта, шоли, сабзавот, картошка, мева, узум ва чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш планларини яқин вақт ичида бажариш учун ҳамма имкониятга эгадирлар.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети Президиумига ёзган «Йилга якун ясаш ҳамда дон етиштириш ва харид қилишни кўпайтириш тўғрисида»ги хатида баён қилинган таклифларни раҳбарлик ва ижро этиш учун қабул қилди.

Республика партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозларининг раҳбарлари асосий эътиборни пахтачиликни ривожлантиришга қаратишлари ва бу ҳал қилувчи участкага етарли ишчи кучи ва воситаларни сафарбар этишлари керак. Ҳосилнинг ҳаммасини сира нобуд қилмай тезроқ йиғиштириб олиш ва пахта етиштириш юзасидан олинган мажбуриятларни сўзсиз бажариш — барча колхоз ва совхозлар партия ташкилотларининг, область ва район партия комитетларининг шон-шараф ишидир. Пахта теримига меҳнатга лаёқатли аҳолининг мумкин қадар кўп чиқишига, меҳнат унумдорлигининг оширилишига, пахта териш машиналаридан фойдаланишни тубдан яхшилашга эришиш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети область ва район партия комитетларига, область партия комитетларининг партия ташкилотчиларига, колхозлар ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотларига ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг хатини зўр эътибор билан ўрганиб чиқиш, колхозчиларга, совхоз ишчиларига, барча меҳнаткашларга қишлоқ хўжалигини бундан буён янада юксалтириш учун бу хатнинг аҳамиятини тушунтиришни топширди. Барча қишлоқ меҳнаткашларини ҳар бир хўжаликда пахта, дон, гўшт, сут, жун, сабзавот ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотиш юзасидан 1962 йил учун олинган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга сафарбар қилмоқ керак.

Келгуси йилда мўл ҳосил олиш учун, дейилади қарорда, курашни шу кунларда бошлаш керак. Ерларни шудгорлаш ва бошқа кузги-қишки ишларни ҳамма жойда кучайтириб юбориш, кузги дон экишни, кўчат ўтказишни тезроқ тугаллаш лозим. Қиш даврида молларни тўла сақлаб қолиш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун чорва қишловига тайёргарлик ишларини яқин кунларда тугаллаш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, область партия комитетларининг партия ташкилотчилари, ишлаб чиқариш бошқармаларининг раҳбарлари ва мутахассислари, район партия комитетлари ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг бошланғич партия ташкилотлари зиммасига йилга якун ясаш, ҳар бир хўжаликда ва ишлаб чиқариш бошқармасида 1962 йилда эришилган натижаларни чуқур анализ қилиш ишларида актив иштирок этиш, 1963 йилда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш планларини барча имкониятлар ва резервларни ҳисобга олган ҳолда муфассал ишлаб чиқиш вазифасини юклади. Ерлардан янада самаралироқ фойдаланишни, экин майдонлари структурасини яхшилашни, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришининг ҳамма звеноларини кадрлар билан мустаҳкамлашни, бу кадрларни ўқитишни кўзда тутиш ва шу асосда ялпи ва товар қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш, унинг таннархини камайтириш марраларини белгилаш керак. Ишлаб чиқилган планлар 1962 йил 10 декабргача Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига тақдим қилиниши лозим.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети республикадаги ҳамма колхоз ва совхозларнинг раҳбарларини, барча коммунистларни, барча партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларини пахта, шунингдек дон, каноп, пилла, гўшт, сут, жун, қоракўл тери, тухум, сабзавот, картошка, полиз экинлари маҳсулоти, мева, узум ва бошқа маҳсулотлар етиштириш ва давлатга сотишни кескин кўпайтириш, шу асосда ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш учун даромадларни ва жамғармаларни кўпайтиришга қўшимча резервлар ва имкониятларни қидириб топишга чақиради.

„МАРС-1" 3 МИЛЛИОН 650 МИНГ КИЛОМЕТР ЙЎЛ БОСДИ

12 ноябрда планеталараро «Марс-1» автоматик станцияси билан навбатдаги радио алоқа боғланди. Олис космик радио алоқа марказидан юборилган командаларга биноан автоматик станциядаги передатчиклар ишга туширилди. унинг траекторияси ўлчанди ва телеметрик ахборот қабул қилинди. Радио алоқа боғланган вақтда «Марс-1» станцияси Ердан 3 миллион 650 минг километр чамаси масофада эди. Планеталараро «Марс-1» станцияси билан радио орқали алоқа яхши бўлди.

Қабул қилиб олинган телеметрик ахборотни координация-ҳисоблаш марказида ишлаб чиқиш планеталараро «Марс-1» станциясининг ичидаги температура ва босим белгиланган миқдорда эканлигини, қуёш ва химия батареялари нормал ишлаб турганлигини кўрсатди.

14 ноябрда Москва вақти билан соат 12 да планеталараро «Марс-1» автоматик станцияси аввалгидек Силовсин юлдузлар туркумида учиб боради.

Унинг астрономик координатлари қуйидагича бўлади: оғиши 45 градус 22 минут, тик кўтарилиши 7 соат 22 минут; ўша вақтда автоматик станциядан Ергача бўлган масофа 4 миллион 386 минг километр бўлади. (ТАСС).

КЎП ЦЕНТНЕРЧИЛАР

— Отасига раҳмат, азамат йигит экан. Ахир планни 200 процентга етказиб бажаришнинг ўзи бўладими.

Колхозда ким билан суҳбатлашманг тюпкочи Тўйдимурод Дўсонов ҳақида ана шундай илиқ гапларни эшитасиз. Ҳақиқатан ҳам Чиноз районидаги «Коммунизм» колхозининг бу пешқадам тюпкочи бригадасидан ҳар қанча ўрнак олса арзийди. Бригадада ҳар гектар ердан пландаги 20 центнер ўрнига 40,3 центнердан ҳосил йиғиб олинди.

Шу райондаги Карл Маркс номли колхознинг ўртоқ Эргаш Сотиболдиев бошлиқ бригадасини ҳам кўп центнерчи деб таърифлашади. Чунки, бу бригада ҳам 60 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 19 ўрнига 30 центнердан пахта йиғиб олди.

—Яна икки центнердан пахта топширамиз. Далаларимизда бу ҳосил бор, — дейди Эргаш ака.

Чинозлик кўп центнерчи бу бригадалар КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини ана шундай меҳнат совғалари билан кутиб олмоқдалар. Суратларда: (чапдан) Т. Дўсонов ва Э. Сотиболдиев ўртоқлар.

В. Салов фотолари.

ТЕРИМ СУРЪАТИНИ БЎШАШТИРМАЙЛИК!

Хоразмлик пахтакорларнинг чақириғига жавобан ердаги ҳамма ҳосилни битта ҳам қўймай тезда йиғиб-териб олайлик!

ОРЗУ РЎЁБГА ЧИҚДИ

Минг тўққиз юз эллик тўққизинчи йилнинг айни олтин куз фасли эди. Бепоён пайкалларда «оқ олтин» чаман-чаман очилган. Иттифоқимизнинг донгдор механизатори Турсуной Охунова ўз «зангори кема»сини ҳайдаб «Партия XXI съезди» колхозининг 2-бригадасига кўмакка келди. У ўзи билан олиб келган ёш қизчаси Муҳаббатни машинадан туширди-да, шийпонга олиб кириб кетди. Бу ерда уларни йигирма ёшлар чамасидаги, тўлачадан келган, буғдойранг чеҳрали бир қиз хушмуомалалик билан қарши олди. Бу дала шийпонидаги болалар боғчасининг мураббияси Турсуной Раимова эди.

— Келинг, Турсуной опа, — деди у донгдор механизатор билан қучоқлашиб кўришаркан, — кўмакка келганингиз зап иш бўлди-да.

— Сиздан угина, биздан бугина деган гап бор, — ҳазиллашди Турсуной, — мен йиғим-теримга кўмаклашаман, сиз, агар малол келмаса, шу қизчамни боқиб турасиз-да.

— Ие, нима деяпсиз ўзи, нега малол келар экан, жоним билан боқаман.

— Раҳмат.

Турсуной машинасини ҳайдаб пайкалга кириб кетди. Боғча мураббияси бўлса кичкинтойларни эркалай бошлади. У болаларни эркаларкан, гоҳ баҳайбат бункерига пахта сели ёғилаётган «зангори кема»га, гоҳ рулни моҳирона бошқараётган исмдоши Турсунойга ҳавас билан боқарди. Шу тобда у механизатор бўлишни ич-ичидан орзу қилди. Тушки овқат маҳалида у Турсунойга аста гап қотди:

— Турсуной опа, сиздан бир нарсани илтимос қилсам рад этмайсизми?

— Айтаверинг, синглим, нега рад этарканман.

— Мен ҳам сиздай механизатор бўлишни шундай орзу қиляпманки, асти қўяверасиз. Шу касбни менга ўргатсангиз.

— Офарин сизга Турсуной! Бу орзунгизни чин қалбимдан қутлайман. Вревскийдаги механизация мактабига бориб ўқинг. У жуда ажойиб мактаб. Сизга олти ой таълим беришади, ана ундан кейин қарабсизки, сиз ҳам — моҳир механизатор!

Турсуной худди шундай қилди. Тўғри механизация мактабига бориб ўқишга кирди. Кунлар кетидан кунлар, ойлар кетидан ойлар ўтди. Турсуной моҳир механизатор бўлиб етишди. 1961 йилнинг олтин куз фаслида у «зангори кема» рулига ўтириб ўзи мураббиялик қилган шийпон ёнидаги серҳосил пайкалда «оқ олтин» дурдоналарини териб ола бошлади. Шу йилни у муносиб якунлади — эл хирмонига 110 тонна пахта тўкди.

Колхоз правлениесидагилар бу қизнинг иш билармонлиги, меҳнатсеварлиги, серғайратлигини ҳисобга олиб уни бригадага бошлиқ қилиб тайинлашди.

Бу йил ана шу бригада пахтакорлари 62 гектар майдонда «оқ олтин»дан катта хирмон кўтардилар. Ҳозирга қадар ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта териб олинди.

Турсунойчи Турсуной Раимова бошчилик қилаётган трактор-далачилик бригадасида бу йил пахта теримини механизациялаштиришга жуда катта эътибор берилди. Бригадирнинг ўзи «ХВС — 1,2» машинаси билан 120 тоннадан ортиқ пахта терди.

Партия ва ҳукуматимиз бу қизнинг шарафли меҳнатини муносиб тақдирлади. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан унга «Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган механизатор» деган фахрий унвон берилди.

Шу кунларда Турсуной Раимованинг қувончи чексиз. У бир томондан бригада пахтакорлари 40 центнердан ҳосил кўтарганликлари учун қувонса, иккинчи томондан юксак унвонни олишга муяссар бўлганлиги учун қувонаяпти. Дўстлари, дугоналари уни чин кўнгилдан табрикламоқдалар.

— Биз, — дейди Турсуной Раимова, — 1963 йилда бу йилги муваффақиятларимизни янада мустаҳкамлаймиз. Ҳосилдорликни 45 центнерга етказишга астойдил ҳаракат қиламиз. Пахтачиликдаги ишларни комплекс механизациялаштириш келгуси йили ҳам бизнинг асосий вазифамиз бўлиб қолади.

Ш. ШОРАҲМЕДОВ.
З. ҚУРТНЕЗИРОВ.
Чиноз районн.

Ўртоқ Турсуной РАИМОВА.

ҲОСИЛДОРЛИК 31 ЦЕНТНЕРГА ЕТАДИ

КПСС Марказий Комитети навбатдаги Пленумининг очилишига саноқли кунлар қолган бир пайтда колхозимизда катта тўю-тантана ҳукм сурмоқда. Хўжалигимиз меҳнаткашлари «оқ олтин»дан баракали хирмон кўтариб, пахта тайёрлаш давлат йиллик планини шараф билан бажариб, Пленумни ёруғ юз билан кутиб олаётганликлари учун қувончларини ичларига сиғдиролмаяптилар. Деҳқонларимизнинг йил бўйи қилган катта орзулари ушалди. 650 гектар майдонимизнинг ҳар гектаридан ўрта ҳисобда 28,5 центнердан «оқ олтин» кўтарилди. Она-Ватан омборига 1874 тонна аъло сифатли пахта етказиб бердик.

Бу ғалабанинг боиси нимада, деган савол туғилиши мумкин. Ҳаммага маълумки, бизнинг колхозимиз сурункасига икки йилдан бери планни бажаролмай келарди. Шу икки йил ичида давлат олдида қарздор бўлиб қолдик. Бу албатта деҳқонларимизнинг шаънига жуда катта доғ туширди. Бу йил пахтакорларимиз ана шу доғни ювиб ташлаш, ўтган йиллардаги қарзларни узиш, «оқ олтин» ҳосилдорлигини кескин даражада кўтариш учун бир ёқадан бош чиқариб, қўлни-қўлга бериб, елкама-елка туриб, ғайрат-шижоат билан меҳнат қилдилар. Меҳнатнинг таги роҳат, деб бечиз айтилмаган. Биз йил бўйи фидокорлик кўрсатиб меҳнат қилдик. Мана энди шу меҳнатимизнинг роҳатини кўриб турибмиз.

Шу роҳатга етишгунча деҳқонларимиз озмунча меҳнат қилишмади. Бу ўринда ўртоқ Маъруф Қорахўжаев бошлиқ бригаданинг азамат пахтакорларига катта раҳмат айтиб ўтишни лозим топамиз. Бу коммунистик меҳнат бригадаси шу бугунги кунга қадар ҳосилдорликни 30 центнердан ошириб юборди. Пахтакорлар ҳали ҳам бўш келишмаяпти. Улар ўз мақсадлари — 42 центнерданга албатта эришадилар.

Биз бугун планни ошириб бажарган Баҳром Аҳроров, Серкбой Жабборов бошлиқ бригадаларнинг азамат пахтакорларига, 8 — 10 тоннадан пахта териб хирмонга барака киритган теримчилардан Норжон Орғиқова, Каромат Мирисломова, Муяссар Муродова, Асилбек Қистовбоев, Залярбек Сарсенбоев каби ўртоқларга балли деймиз, офаринлар айтамиз.

Ҳали далаларимизда ҳосил бор. Эндиги мақсадимиз давлатга яна 200 тоннадан ортиқ «оқ олтин» сотиш, ҳосилдорликни 31 центнердан ошириб юборишдан иборат. Бу маррага эрта-индин етиб оламиз.

Т. ИКРОМОВ,
Оржоникидзе районидаги «Ленинград» колхозининг раиси.

Ўртоқ Т. ИКРОМОВ.

Ғанишер яна майдонда

ДАЛА ЧОРЛАЙДИ

Ҳулкар юлдузи кўрингач, қишлоқдан бир киши чиқди. У қўлларини белбоғига тираб асфальт йўлнинг қоқ ўртасида бир нафас тик турди-да, гавдасига монанд оғир юриш билан кунботиш тарафга қараб кетди. Борар йўл олис эди. Ойдин тун шунчалар сокинки, шитр этган шарпани бир чақирим ердан эшитасан.

Шоҳи қийиқча билан пешонасини танғиб олган бу одам анча дилгир эди. Бунинг устига ўтган кунлар ёдига тушиб, уни ўкситиб юборди. Қирқинчи йил эди. Унинг қўлини Ўзбекистон оқсоқоли Йўлдош ота Охунбобоев маҳкам сиқиб «Хуш кўрдик Мирзачўлга, Бўтақоранинг шоввози!» деган эди, Янги ерга кўчиб келганида, кетмон даста излаб қўшни Қайтмас қишлоғига ўтганида, қўриқ ерда кетмон билан чигит экканида — ҳамиша қундуз телпак кийган оқсоқолнинг шу гаплари унинг дилида бўлди. Ҳамма иш жойида эди. Бироқ олтмиш иккинчи йил ёзидан бери у далада сийрак кўринадиган бўлиб қолди.

Ғанишер акани диққат қилган ана шу ўйлар эди. Рост, илк бор чўлга ҳужум бошлаб, совет кишисига хос матонат кўрсатган одам шу. Қўриқ ерда пахтадан мўл ҳосил кўтариб, кўкрагига олтин юлдуз таққан киши шу. Эллик центнерчилар ҳаракатини биринчи бўлиб бошлаб, бу ҳаракатни бутун республикага ёйган ташаббускор шу. Ҳар йили янги ер очиб, эски ерларни ёш бригадирларга бўшатиб бераётган ватанпарвар ҳам шу Ғанишер Юнусов бўлади.

Ярим йилдирки, Ғанишер ака ишдан қолган эди. Бетоблик туфайли унга ишлашни ман қилган эдилар. Аммо бир нарсани ўйлаб у кўрпа-ёстиқни улоқтириб ташлади-да, далага чиқиб кетди.

Хўш, нима экан Шер акани далага чорлаган?

ҚУРУҚ ҚОШИҚ ОҒИЗ ЙИРТАДИ

Олтмишинчи йилгача Мирзачўл гуркираган пахтакор район эди. Бир эмас, саккиз пахтакор ўша даврда кўкрагига Олтин юлдуз таққан. Афсуски, олтмишинчи йилда пахта ҳосилдорлиги беҳад камайиб кетди. Ном чиқарган деҳқонлар, хусусан Ғанишер ака сингари қаҳрамонлар ер чизиб қолдилар. Олтмиш биринчи йил бундан ҳам ёмон келди. Кўп колхозлар ҳар гектар ердан 10—15 центнер ўртасида ҳосил олдилар. Ғанишер ака бригадаси ўша йили ҳам 30 центнердан зиёдроқ «оқ олтин» кўтарди. Аммо бу чўкиб қолган колхозлар, юзлаб бригадалар олдида дарёдан бир томчи эди, холос.

Эҳтимол, келгуси йил ишимиз юришиб кетар деб ўйлар эди Шер ака. Аммо олтмиш иккинчи йилда у ишлаб турган Ленин номли колхоз ўтириб қолди. Бу йил ҳосилдорлик 15 центнерга ҳам бормас, деган совуқ фикр деҳқонга бир зум ором бермаяпти. Бунинг сабаби нима? Эллик тўққизинчи йилда салкам 3000 гектар ердан 32 центнердан пахта етиштирган Ленин номли колхоз нега шундай аҳволга тушиб қолди?

Шер акани бир нарса ранжитар эди. Яхоб, шўр ювиш деган гап ҳар йили минг марталаб такрор айтилади. Юқоридан буйруқлар, графиклар берилади. Колхозлар одам ажратадилар. Минглаб меҳнат кунлари тўлайдилар. Сводкаларда шўр ювиш плани ошириб бажарилади. Халқ назаридан қолиб ишдан бўшатилган ўша Сониб Назаров ҳам яхоб тарафдори эди. Ҳамма иллат шундаки, эски раис ёзда волгадан тушмади. Қишда идорадан чиқмади. Халқ ғамини, ер ғамини емади. Ҳамма иш хўжакўрсинга қилинадиган бўлиб қолди.

Янги раис ҳам яхоб тарафдори. Аммо бу истакнинг қуруқ ўзи билан ерни яхшилаб, мўл ҳосил олиб бўлмайди. Ҳамма юрагидан чиқариб ишласа, фақат бугунни эмас, эртани, индинни ўйлаб меҳнат қилса, колхоз тикланади. Шер акани далага етаклаган нарса худди шу мулоҳазалар эди.

ҚАМ БЎЛМА, ЎҒЛИМ

Собиқ раисга тиконли сўз отганларнинг бири Бойтура исмли йигит эди. Олтмиш иккинчи йил кўкламида унга энг инжиқ ерни бериб, маккажўхори бригадири қилиб қўйишди. Вақт ўтган. Ерни кўнгилдагидек қилиб қайта ишлаб бўлмас эди. Одамлар собиқ раис, қани кўрамиз, ҳолинг нима бўлар экан, деб шу ишни қилган дейдилар. Йигит хўп қийналди. Дастлаб чиққан жўхорилар попук чиқарганда ҳам эгатда сув кечиб юриб ола экди. Жон чекмасанг жонона қайда дейдилар. Бойтура Аҳмедов бригадаси силос мажбуриятини ошириб бажарди. Мўлжалдагидан кўпроқ дон олди. У машҳур жўхорикор Люба Ли мактабида ҳам бўлган эди. Бир йилги ишдан шундай хулоса чиқардики, агар яхшилаб шўр ювса, ер туйдирилса, Мирзачўлда ҳам Люба сингари мўл ҳосил етиштириш мумкин. Шу хулоса билан у ҳосилни йиғиб олди-да октябрь бошида шудгорни тугатди. Майда пол олиб, ўзи қўлига кетмон тутиб яхобга тушди.

Ўша кунлар Ғанишер ака яхоб бригадири қилиб тайинланган эди. Дала кезиб, Бойтўралар бригадасига келди. Бир картага сув олишган экан. Шер ака шундан 2 кун олдин иш бошлагану, бу бригадага энди келиши эди. Ишнинг режасини кўриб пайкалга узоқ тикилиб қолди. Пол билан пол ораси ё беш саржин келади, ё олти саржин. Бир ўқариқдан келган сувни 40-50 полга тараб қўйишибди. Сув шу оқишда 10—12 соат оқиб, кейин бошқа полга очилар экан. Ҳозир ер юмшоқ, ҳаво илиқ 10-12 соатда сув ердаги ҳамма ғуборни тозалаб, пастга чўктириб кетади.

— Кеча бу ерлар дардман эди. Боласи тушмагур уста табиб экан. Энди ер дарддан мусаффо бўлади, — деб ўйлади Ғанишер ака. Кейин резинка этигини қайтариб қўйилган сағринини тақимигача кўтариб бир полга тушди, оёқлари тиззадан юқорироқ лойга кириб этикка сув киришига сал қолди. Ҳа, сув ернинг баданига сингибди. Мана бу ерлардан энди ҳосил олса бўлади.

Йигитлар Шер акани бетоб деб аяшди шекилли, 20—30 қадам юришиб, унга пешвоз чиқишди. Бригадир улар билан ҳол-аҳвол сўрашиб, янги сув таралган полларга ўтди. Бойтўра мажлисда собиқ раисни бекорга айбламаган экан. Қани энди ҳамма ерни шундай ювса· Ғанишер ака шўр ювишнинг бу усулини Фарғонанинг шўртупроқ ерларида, Хоразм областида кўрган эди. Шундай қувондики, нариги бригадада орттирган хафалиги ҳам бир зумда тарқалиб кетди. Ёнида худди ўзига ўхшаб кетмон дастасига суяниб турган юмалоқ гавдали Бойтўрага кулимсираб қаради-да:

— Қам бўлма, ўғлим. Ўғил бола экансан, — деди.

С. СУЛТОНОВ.

КУЗГИ ШУДГОР— МЎЛ ҲОСИЛ ГАРОВИ

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Совхоздаги мавжуд гўнгнинг ҳаммаси шудгорлаш олдидан ерга солинади. Гўнг ташиш учун бешта самосвал ва автопогрузчиклар ажратилди. Гўнг ерга ўғитлагичлар, шунингдек чизеллар, грейдерлар ва бошқа машиналар ёрдамида солинади.

Экин майдонларининг хусусияти ҳисобга олинган ҳолда ер камида 30 сантиметр чуқурликда ҳайдалади. Бригада бошлиқлари, тракторчилар ва агрономлар ернинг сифатли шудгор қилинишн учун жавобгардирлар. Ҳайдалган ҳар бир майдон қабул қилиб олинади ва тракторчиларнинг ишига баҳо берилади, деб келишиб қўйилди. Шунингдек жамоат контроли ҳам шудгорлашнинг сифати устидан назорат қилиб боради. Шудгорлашнинг тугалланишига қараб ҳар бир участка механизмлар воситасида текисланади, ер бурчаклари, четлари ҳайдалади ва бошқа ишлар бажарилади. Бу билан ернинг усти, марзалар текислаб олинади, хуллас нотекис жой қолмайди. Ерни шудгорлашдан кейин текислаб қўйиш бизга бу иш учун қўл меҳнати сарфламаслик имкониятини беради.

Совхозимизда экин майдонлари кузда сифатли ҳайдаб қўйилганлиги ва ер механизация воситаси билан яхшилаб текисланганлиги сабабли баҳорда кўп куч ва маблағ сарфлаб, уни текислашга ҳожат қолмайди. Бу эса бизга маблағни тежаш, экин майдонларини экишга ўз вақтида тайёрлаш имкониятини бермоқда.

Ер ҳайдаш учун 25 та ҳайдов трактори ажратилди, бу тракторлар электр чироқлари билан таъминланди. Шу йўл билан биз машиналарнинг ишини икки сменада ташкил этяпмиз. Ҳамма механизаторлар иссиқ кийимлар билан таъминланди, уларга қулай маданий-маиший шароит ҳозирлаб берилди, иссиқ овқат ташкил этилди.

Далаларни ғўзапоядан тозалаш, ер ҳайдаш, ўғит солиш юзасидан иш плани тузилди.

Ишлаб турган тракторларга техника жиҳатдан хизмат кўрсатишни яхшилаш мақсадида ҳар бир бўлимга кўчма устахона биркитиб қўйилди, бу устахоналар асбоб-ускуналар ва запас қисмлар билан таъминланди. Кўчма устахоналарда ремонт қиладиган ишчилар ҳам бор.

Ишчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш мақсадида ер ҳайдашда банд бўлган тракторчиларга ва машинистларга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг 1961 йил 15 июндаги қарорида кўзда тутилган юқори тариф ставкаси бўйича ҳақ тўланмоқда. Бундан ташқари уларга шудгорлашни ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказганлиги учун қўшимча ҳақ ҳам берилмоқда. Шу билан бирга пландан ташқари етиштирилган маҳсулот учун берилган қўшимча ҳақ ва мукофотни тақсимлашда тракторчи ва машинистлар ҳам яна ўз улушларини оладилар.

Далалар ғўзапоядан тозалаб бўлингандан кейин шудгорлаш билан бир вақтда суғориш шохобчалари ҳам тозаланади. Шу йўл билан баҳорга тайёргарлик ишлари тўла тугалланади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг КПСС Марказий Комитети Президиумига ёзган хатида Ўрта Осиё республикалари мамлакатга тобора кўпроқ пахта етказиб беришлари керак, деб алоҳида таъкидланади. Совхозимиз коллективи КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленумини меҳнатда янги зафарларга эришиш, етти йилликнинг бешинчи йилида янада мўл ҳосил олиш учун пухта замин ҳозирлаш билан нишонлайди.

И. ИБРОҲИМОВ,
«Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг директори.
А. И. ЛАНГОВОЙ,
партия ташкилотининг секретари.
В. И. БАКУЛИН,
совхоз бош агрономи.
Ж. ҲАЙДАРОВ,
совхоз бош инженери.

Қанча ПАХТА тайёрланди

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА МАЪЛУМОТ

15 НОЯБРГАЧА

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Ишлаб чиқариш бошқармалари	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Қоп-канорсиз ташиш
Тошкент	**0,06**	**106,33**	**143,90**
Янгийўл	0,21	96,74	116,56
Янгиер	0,26	77,31	93,99
Чирчиқ	0,17	76,48	95,41
Сирдарё	0,27	61,00	83,48
РАЙОНЛАР			
Қуйи Чирчиқ	**0,30**	**119,46**	**127,61**
Оржоникидзе	**0,06**	**101,50**	**140,25**
Юқори Чирчиқ	0,18	99,43	98,84
Чиноз	0,14	98,42	128,09
Ўрта Чирчиқ	0,20	88,07	107,17
Янгийўл	0,24	87,14	110,19
Пискент	0,16	81,19	97,27
Янгиер	0,18	80,18	101,13
Бўка	0,13	74,34	102,92
Бекобод	0,34	73,98	86,40
Сирдарё	0,25	68,42	97,21
Оққўрғон	0,15	62,00	76,27
Комсомол	0,28	60,13	79,47
Гулистон	0,28	48,04	62,80
Область бўйича	**0,21**	**77,91**	**98,13**

ЕМ-ХАШАК МЎЛ БЎЛСА ГЎШТ, СУТ, ЁҒ СЕРОБ БЎЛАДИ

Область районларида дағал хашак тайёрлаш ва силос бостиришнинг бориши тўғрисида 1962 йил 10 ноябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Территориал бошқармалар, районлар	Тайёрланган дағал хашак	Бостирилган силос
Янгийўл	**74,0**	**101,4**
Тошкент	**68,6**	**100,4**
Чирчиқ	**52,2**	**65,8**
Сирдарё	**49,8**	**76,5**
Янгиер	**38,3**	**89,6**
РАЙОНЛАР		
Бўстонлиқ	**114,3**	**105,2**
Янгийўл	**98,1**	**100,9**
Юқори Чирчиқ	**93,7**	**105,0**
Ўрта Чирчиқ	**77,1**	**68,5**
Оржоникидзе	**73,2**	**88,4**
Қуйи Чирчиқ	**54,0**	**109,3**
Чиноз	**52,4**	**83,2**
Комсомол	**50,9**	**89,8**
Бўка	**49,3**	**63,6**
Калинин	**44,7**	**119,6**
Оққўрғон	**44,9**	**55,0**
Гулистон	**39,8**	**33,4**
Янгиер	**38,1**	**87,5**
Пискент	**32,5**	**82,9**

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтининг кўмир химияси лабораторияси ходимлари Қўқондаги суперфосфат заводи билан ҳамкорликда янги хил мураккаб ўғит олиш методини ишлаб чиқдилар. Бу методнинг, айниқса тупроқшунослиқдаги аҳамияти каттадир. Суратда: лаборатория илмий ходими А. Тожиев ва аспирант Р. Холмуҳамедова ўртоқлар мураккаб ўғит ҳосил қилиш процессини кўздан кечирмоқдалар.

А. Палехов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

1963 ЙИЛДА ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИ ЎТКАЗИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1963 йилги пул-буюм лотереясини 6 миллион 300 минг сўм миқдорида чиқариш тўғрисида қарор қабул қилди.

Лотерея билетининг баҳоси 30 тийин.

Лотерея олти қисмга бўлиб чиқарилади ва 6 ўйин тиражи ўтказилади. Ҳар бир чиқаришдаги лотерея билетлари 5 алоҳида разряддан иборат бўлади.

Ютуқларнинг умумий суммаси чиқарилган лотерея билетлари суммасининг ярмисини, яъни 3 миллион 150 минг сўмни ташкил этади. Лотереядан олинадиган маблағлар шаҳар ва район бюджетларига тушади ҳамда болалар яслилари ва боғчалари, мактаблар, касалхоналар қуриш учун, социал-маданий тадбирлар учун сарф қилинади.

Лотерея қисмларининг ҳаммасида 1 миллион 698 минг буюм ва пул ютуқлари ўйналади. Меҳнаткашларнинг истакларига мувофиқ, буюм ютуқлари рўйхатига «Москвич» автомашиналари, коляскали мотоцикллар, пианинолар, холодильниклар, телевизорлар, магнитофонлар, мотовелосипедлар, радиолалар, гиламлар, тикув ва кир ювиш машиналари, пилесослар, тасвирий санъат асарлари ва бошқа қимматбаҳо буюмлар киритилди.

Буюм ютуқлари билан бир қаторда пул ютуқлари ҳам ўйналади.

Лотерея билетлари омонат кассаларида, магазинларда, алоқа муассасаларида, театр, кинотеатрларининг, темир йўл станцияларининг, вокзалларнинг, стадион ва паркларнинг кассаларида сотилади.

1963 йилда ютуқ тиражлари биринчи чиқарилиши бўйича 1963 йил 24 февралда Каттақўрғон шаҳрида, иккинчи чиқарилиши бўйича 1963 йил 26 апрелда Қўқон шаҳрида, учинчи чиқарилиши бўйича 1963 йил 23 июнда Урганч шаҳрида, тўртинчи чиқарилиши бўйича 1963 йил 25 августда Қарши шаҳрида, бешинчи чиқарилиши бўйича 1963 йил 27 октябрда Навоий шаҳрида, олтинчи чиқарилиши бўйича 1963 йил 27 декабрда Тошкент шаҳрида ўтказилади.

Лотерея билетларига чиққан ютуқлар 1964 йил 30 июнгача тўланади.

Адабиёт саҳифаси

АТОҚЛИ АДИБ

Улуғ халқнинг адабиёти ҳам улуғ бўлади. Катта оғамиз, меҳрибон дўстимиз, қадрдон рус халқининг адабиёти ҳам унинг ўзидек буюкдир. Бу адабиёт ўзининг илғор ғоялари, юксак бадиийлиги билан аллақачонлар жаҳон халқлари ҳурматини қозонган. Ана шу адабиётнинг талантли вакилларидан бири бугунги юбиляр-ҳамшаҳар ёзувчимиз Сергей Петрович Бородиндир.

Адабиётларнинг ўзаро алоқаси турли формаларда ифодаланади. Шулардан бири — географик бирликдир. Д. А. Фурманов, А. Толстой, Н. Погодин, Я. Колас, Б. Лавренев каби бир гуруҳ ёзувчилар борки, улар турли йилларда Ўзбекистонда бўлганлар, бир неча муддат истиқомат қилганлар, ўзбек ёзувчилари билан учрашганлар, улар билан ҳамкорликда бўлганлар. Қисқаси рус ва ўзбек адабиётини географик жиҳатдан бир-бири билан боғлаганлар. Ана шундай ёзувчилардан яна бири Сергей Петрович Бородиндир. У Ўзбекистонга илк бор 20 йилларда келди. Шундан буён республикамиз билан алоқасини узмади. Сўнгги бир неча йиллардан бери эса бизда муқим яшайди.

Адабий алоқа формаларидан яна бири у ёки бу ёзувчи ижодида ўзбек темаси ёки Ўрта Осиё темасининг мавжуд бўлишидир. Д. А. Фурмановнинг «Исён» романи, Бруно Яссенскийнинг романлари, В. Луговской, П. Павленко, С. Шчипачев каби рус ёзувчиларининг қатор асарлари ана шу хил адабий алоқанинг ёрқин мисоли бўла олади. Бу хил адабий алоқани энг кўп ифодалаган рус ёзувчиларидан бири — Сергей Петрович Бородин бўлди. Унинг ижодида ўзбек халқи, Ўрта Осиё темаси етакчи ўрин эгаллайди, десак хато қилмаган бўламиз. Фикримизнинг далили учун унинг 1932 йилда нашр этилган «Сўнгги Бухоро» романини эслаб ўтиш кифоя. Бу роман Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабаси туфайли ўзининг узоқ асрлик орзусига эришган ўзбек халқининг ҳаётидан, халқимиз эскиликни дадил емириб, янги ҳаёт қураётганидан ҳикоя қилади. 1933 йилда босилиб чиққан «Мисрлик» романида Вахш водисида совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун, босмачилик ҳаракатини тугатиш учун, мамлакатимизда пахтачиликни ривожлантириш учун олиб борилган курашлар тасвирланади. Адибнинг «Осиё ҳикоялари» китобида мазкур тема янада ривожлантирилган.

Адабий алоқаларнинг яна бир шакли ўзаро таржимадир. Бу соҳада ҳам кўпгина таниқли рус ёзувчилари қаторида Сергей Петровнч Бородиннинг ҳам хизмати буюк. У С. Айний, Ойбек каби бир қанча ўзбек ёзувчиларининг асарларини рус тилига таржима қилиб, Бутуниттифоқ миқёсига, ҳатто жаҳон миқёсига олиб чиқишда асосий воситачи бўлди.

Талантли рус адиби Сергей Петрович Бородин рус-ўзбек адабий алоқаларининг ривожланишига улкан ҳисса қўшган санъаткордир. Шунинг учун ҳам унинг юбилейи — рус адабиётининг тўйи, СССР халқлари самимий дўстлигининг яна бир тантанасидир.

Улкан талант соҳиби С. П. Бородин ижоди кўп жиҳатдан намунали. Унинг ижодий қобилияти айниқса тарихий роман жанрида ёрқин намоён бўлган.

Улуғ Ватан уруши йилларида тарихий асарлар кўп ёзилди. Бу ҳолнинг ўз қонунияти бор. Барча совет халқи манфур душманга қарши курашга отланган. Она-Ватанини фашист босқинчилардан мардонавор ҳимоя қилаётган жанг йилларида халқ оммасида миллий ғурур, ватанпарварлик туйғуларини тарбия қилмоқ — адабиётнинг энг муҳим вазифаларидан бири эди. Бу вазифани муваффақиятли бажаришда тарихий жанр-ҳаққоний жанрнинг аҳамияти катта эди. Зотан, жангчиларга уларнинг улуғ аждодлари узоқ тарихда чет эллик босқинчиларга қарши қандай курашганликларини эслатиб ўтиш, ана шу қаҳрамонлик традициясини давом эттиришга чақириш тарбиявий аҳамиятга молик эди. Шунинг учун ҳам бу йилларда бутун совет адабиётида тарихий темада кўплаб асарлар ёзилди. Шуларнинг намунаси сифатида ўзбек адабиётида ҳам Муқанно, Торобий каби ўтмиш тарихидаги қаҳрамонлар ҳақида ёзилган асарларни эслаб ўтиш мумкин. Умумсовет адабиётида шу тип асарларнинг энг яхшиларидан ва давлат мукофотига сазовор бўлган асарлардан бири — С. П. Бородиннинг «Дмитрий Донской» романи бўлди. Бу роман рус халқи тарихининг энг қаҳрамонона эпизодларидан бири ҳақида ҳикоя қилувчи, рус кишисининг мардлиги ва довюраклиги, миллий ғурури ва она юртига муҳаббатини куйловчи жўшқин асар эди.

С. П. Бородиннинг бадиий кучи унинг сўнгги бир неча йиллик ижодий маҳсули бўлмиш «Самарқанд осмонида юлдузлар» номли йирик эпик полотносида ёрқин намоён бўлади. Бу асар Ўрта Осиё халқлари тарихининг XIV-XV аср воқеаларидан, Амир Темур ва Улуғбек яшаган даврдан ҳикоя қилади.

Маълумки, бу давр тарихи ҳақида жаҳон историографиясида кўпгина тарихий асарлар бор. Лекин, буржуа тарихчилари бу воқеаларни сохталаштирганлар, бузиб тасвирлаганлар. Улар ўзларининг синфий манфаатларидан келиб чиқиб у ёки бу шахсни тарихнинг бош қаҳрамони қилиб қўйдилар.

Бу тарих фақатгина марксистик тарихшунос олимлар томонидангина хаққоният ва адолат билан текширилган. Ана шу текширишлар ва уларнинг ёзувчи томонидан давом эттирилиши ва мукаммаллашиши С. П. Бородин асари учун ижтимоий асос бўлди. Марксист тадқиқотчи сифатида С. П. Бородин тарихнинг бош қаҳрамони деб меҳнаткаш халқ оммасини тушунади ва социалистик реализм методида ижод қилувчи санъаткор сифатида меҳнаткаш халқ оммасини ҳам романнинг бош қаҳрамони қилиб тасвирлайди.

«Самарқанд осмонида юлдузлар» асарида биз, фақат Ўрта Осиё халқларинигина эмас, балки Кавказ халқлари, шунингдек улкан Россия халқларининг ҳам вакиллари образини кўрамизки, бу билан автор меҳнаткаш халқларнинг узоқ асрлик дўстлигини яна бир марта ҳаққоний равишда таъкидлаб ўтади.

Автор талқинида ҳукмдорлар қанчалик зўравон бўлмасинлар дунёга келиб-кетаверадилар, уларнинг ҳокимияти мангу эмас, фақат осмонда юлдузлар, ерда меҳнаткаш инсонлар — халқ оммасигина мангудир.

Тарихий асар ёзувчидан юксак бадиий маҳорат талаб қилади. Зотан у бундан бир неча аср муқаддам яшаган кишилар ҳаётини, характерини, даврнинг руҳини, урф-одатларини, тартиб-қоидаларини, ахлоқ-одобини, кийими ва тилини фикран тасаввур қила билиши керак. Жанрнинг тарихийлиги эса буларнинг ҳаммасида ҳақиқат бузилмаслигини тақоза қилади. Бу талабларга тўла жавоб бериш учун эса ўша давр тарихига оид барча тарихий материалларни яхши ўрганиб чиққан олимгина эмас, балки айни вақтда бадиий фантазияси зўр санъаткор бўлиш ҳам талаб қилинади. С. П. Бородин ана шу талабларга тўла жавоб бера олган улкан талантдир.

«Самарқанд осмонида юлдузлар» асарида тасвирланган Темур ва Улуғбек образлари ўзининг ёрқин ва конкретлиги билан С. П. Бородиннинг улкан талантини яна бир бор тасдиқлайди.

Бадиий асар сюжетини пухта қуриш, композициясини аниқ белгилаш, образларини тўлақонли қилиб ишлаш, персонажлар тилини индивидуаллаштириш каби қатор бадиий маҳорат масалаларида С. П. Бородин моҳир санъаткордирки, унинг ижодий тажрибаси ёзувчилар учун бир мактаб бўла олади.

Ана шу фазилатларнинг барчаси талантли ёзувчимизнинг асарларини ва унинг номини фақат Иттифоқимиздагина эмас, балки жаҳон миқёсига олиб чиқди. С. П. Бородин ўз асарлари билан совет адабиётининг оламда машҳур бўлишига катта ҳисса қўшди. Унинг асарлари деярлик барча совет миллий республикалари тилларидагина эмас, ҳатто кўпгина чет элларда ҳам таржима қилиниб, нашр этилган.

Яқинда Ўзбекистонга Америкада тарихий романлар ёзиш билан шуҳрат топган ёзувчи Ирвинг Стоун келган эди. Ўзбекистон ёзувчилари союзида бўлган суҳбатда у С. П. Бородиннинг талантига қойил қолиб, унинг асарларини жуда мақтаб гапирди. У «Самарқанд осмонида юлдузлар» трилогиясининг дастлабки икки китобини ўзи билан олиб кетаётганини ҳамда С. П. Бородин асарларини Америка китобхонига етказиш учун ҳамма чораларни кўражагини айтди.

С. П. Бородин — Ўзбекистон ёзувчилари союзининг фаол аъзоларидан бири. У ўзининг ижтимоий фаолияти билан, қатор назарий, публицистик ва танқидий мақолалари билан республика адабий ҳаётида актив иштирок этмоқда. Унинг ижтимоий ва ижодий фаолияти халқимиз томонидан юксак қадрланган. Яқинда у Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Устоз ёзувчимиз ҳозир олтмиш ёшда ва ижодининг энг гуллаган палласида. Кўп миллионли ўқувчилар оммаси севимли ёзувчисига узоқ умр ва катта ижодий муваффақиятлар тилайди.

Лазиз ҚАЮМОВ,
филология фанлари кандидати.

ТАБРИКНОМА

Қадрли дўстимиз Сергей Петрович! Сизни 60 ёшга тўлган кунингиз ва юксак ҳукумат мукофоти билан чин юракдан табриклаймиз. Сиз ўз ҳаётингизни кўпмиллатли совет адабиётимиз билан мустаҳкам боғладингиз. Ёзувчилик Сиз учун оддий касб, ҳатто севимли ишингизгина эмас, балки халққа хизмат қилиш зарурий эҳтиёжингиз ҳамдир. Сиз кўпмиллатли адабиётимиз тарихига ўзига хос ёрқин талантга эга бўлган адиб, асарлари турли миллатга мансуб бўлган кишилар қалбига йўл топаётган истеъдодли санъаткор сифатида кирасиз. Сизнинг юбилейингиз адабиётимизнинг улкан байрами, жаҳонда қувончли, ёрқин ҳаёт қарор топтиришга қаратилган умуминсоний олижаноб ишнинг байрамидир. Сизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва Ватанимиз манфаати йўлида улкан ижодий муваффақиятлар тилаймиз.

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ ПРАВЛЕНИЕСИ.

Атоқли адиб С. П. Бородин республикамиз ёш ёзувчиларининг энг яқин дўсти ва маслаҳатчисидир. Сиз кўриб турган бу суратда устоз ёзувчи бир группа ёш қаламкашлар билан суҳбатлашмоқда.
А. ТЎРАЕВ фотоси.

КЎКСАРОЙ

Сергей БОРОДИН

(«САМАРҚАНД ОСМОНИДАГИ ЮЛДУЗЛАР» РОМАНИ. ИККИНЧИ КИТОБ. «КУКСАРОЙ» БОБИДАН)

□ □ □

... Қиш чиқиб, ёғингарчилик бошланган февраль ойида Муҳаммад Султон Айёрни чақиртирди. Айёр ҳукмдорнинг олдига бориши керак эди.

Жўнаш олдидан у устахонага кирди. Усталар Айёрнинг янги этигини, бошидаги қизил кокиллик телпагини кўргач, унинг сафарга отланганини фаҳмладилар. Кўплари унинг сафари қаёққа эканлигини билмоқчи бўлдилар, бироқ чопар дамини чиқармай, гапни чалғитди.

— Сафар қаёққалиги ўзимга аён, — деди дудмол қилиб.

Тўқаларни ясаган ва Назарга элтилган бошқа чиройли майда буюмлар қилган озарбайжонлик уста шу ҳақда гап сўраб қолганида Айёр серқочириқ кўз қисиб:

— Сен томонга, — деб қўйди.

— Ширвонгами?

— Ким билсин?

— Султониягами?

— Нимайди?

— Султонияда бозорда. Ҳайдарбой мачити орқасида, мискарлик растасида...

— Биламан.

— Ширвонбозор деган жой бор...

— Эзма экансан.

— Ўша ердаги бир кишига икки оғиз гап бор.

— Қандай гап?

— «Кутмоқдамиз, ишонамиз».

— Қариндошингми?

— Ҳа.

— Мен бу икки оғиз сўзни айтсаму, икки қулоққа кирса, агар у бўлмаса... У ҳолда калламдан ажралиб қоламан-ку.

— Атиги икки сўз. Қуруқ қўймаймиз.

— Тўқа биланми? Тўқани ўртага соладиган вақт ўтди.

— Қуруқ қўймаймиз.

— Энди нима билан?

— Ҳали бир исирға қўйган эдим, ёқут тошлик. Тешикка тушириб юбордим.

— Сенми?

— Мендан-ку ундириб олишарди, оқсоқол тушириб юборди. Қидириб ҳеч қаердан топиша олмади. Сизга топилади.

— Ёқут тошлик исирғани кўпдан буён кўрганим йўқ, яхшими ўзи?

— Даволик тош. Тақиб юрган киши жигар дардидан тузалади, баъзиси эса...

— Биламан.

— Мачит орқасида ўнг қўлдаги дўкон. Ўша ерда жуда қартайган бир чол бор. Ўшанга: «Самарқанддан Ризо уста: кутмоқдамиз, ишонамиз, деган гапни айтишни топширди» дегин.

— Борди-ю, чол қазо қилган бўлса-чи?

Мўйлови, катта бурни остидан осилиб турган чўзиқ башара озарбайжонлик уста Айёрга юмолоқ кўзлари билан синчиклаб ўқрайиб қаради-да «Айтармикин ёки чақармикин?» деб ўйлаб:

— Ўша чол доим ўша жойда, — деб Айёрни ишонтирди. Гап бўлинди. Қоронғи устахонага энгашиб оқсоқол кириб келди. Айёр шивирлаб:

— Исирғани олгани кечқурун келаман, — дея олди.

Йўлда чопарлик телпагининг ўрнига қалпоқ кийиб, кейинги олиб борган буюмларининг пулини ундириш учун Назарнинг олдига кетди.

Устахонада Бориснинг ўзи ишламоқда эди. У қора кафтини чарм фартуғига артиб, Айёрнинг келганини айтиш учун Назарнинг олдига чиқди. Қайтиб келиб.

— Кеча устанинг оёғига болға тушиб кетди. ётибди, юринг. олдига кирайлик — деди.

Борис меҳмонни бошлаб ишхонадан пастак ҳужрага олиб кирди. Ерга намат тўшалган эди. Пастак тахта сўрида уста кўк чопонини ёпиниб ётарди.

Айёр ҳол сўради:

— Нотобмисиз?

— Ҳа. андак... Туролмайман, соғойишимни кутиб ётибман.

Айёр сўрининг бир чеккасига ўтирди.

— Жўнашим керак.

— Қайси томонга?

Борис эшик олдида турарди. Айёр унга кўз қирини ташлаб:

— Қаёққа борсанг ҳам пул керак, — деди

— Молингизни сотиб қўйдим, мана пули.

Назар ўрнидан қўзғолиб, девор томонга ўгирилиб, ёстиқ остидан пуллик ҳамённи ола бошлади.

Айёр темирчи устанинг кенг яғринига, унинг қорайган, бақувват гарданига, айлантириб қирқилган қалин сочларига назар ташлади.

— Ваъда қилган нархдан кам берсангиз олмайман.

Назар Айёрга қарамасдан пулни қўлига тўкиб, санаб бир қисмини ажратди-да:

— Нега кам берай? — деди. Ваъдага мувофиқ. Мана тушган пул.

У ҳамённи беркитиб қўйди-да, Айёрга ўгирилиб қаради:

— Йўл харажатига етадими?

Айёр пулни яхшилаб санаётгани учун жавоб қилмади.

— Хўш. йўлингиз қай томонга? — деб сўраб қолди уста.

Айёр ўз одатига мувофиқ тўғри жавоб беришдан бош тортмоқчи эди. Бироқ у биринчи марта келганидагидек Назарнинг дўстона ва самимий сўрашганини кўриб, беихтиёр тўғрисини айта қолди:

— Ҳукмдорнинг ўз ҳузурига!

Назар ҳукмдорнинг қаердалигини билганини яширмай:

— Ҳаволангами? — деб сўраб қолди.

Айёр ўзига келиб, хато қилмадиммикан, деб ўйлади. Подшо чопарларининг сирларини ошкор қилиш яхши эмас-ку!

Назар Айёрнинг хавотирланганини кўриб, бепарволик билан гапирди.

— Шундай ёғингарчилик маҳалда ўз уйингда, томи қалин пана жойда ўтириш нақадар яхши!

У Борис билан кўз уриштириб олиб унга:

— Бор, тезроқ бўл, англадингми? — деб қўйди.

Борис чиқиб кетиши билан Назар гап бошлади:

— Баҳор яқин қолди, йўллар сирпанчиқ, йўл юриш қийин.

Айёр унинг гапини маъқуллаб:

— Биз чопарларнинг йўли доим сирпанчиқ, — деб зорланди.

— Бизнинг бутун умримиз, ҳаётимиз тойғоқ.

— Ҳа, бутун умримиз, — деб унинг гапини маъқуллади Айёр.

Улар форсий ва туркий сўзларни аралаштириб асрлардан бери Осиё бозорларида эшитиладиган бозор тилида секин гаплашар эдилар. Бу ердан кетиш ва йўл ҳозирлигини кўриш вақти келган бўлса ҳам, у устанинг олдидан, бу иссиқ сокин ҳужрадан Назарнинг бамаъни сўзларини ташлаб кетгуси келмас, ўзини ўз уйидагидек ҳис қиларди. Бу ҳис қаердан келганини ўзи ҳам билмас, эҳтимол, у доимо ҳушёр бўлиш, йўлларда узоқ тентираб юришдан чарчаганидан бўлса керак...

Борис қайтиб келди ва Назарнинг саволига сўзсиз бош ирғаб жавоб қилди.

Айёр Назарга қараб, айбдор кишидек гапирди:

— Бутун умримни эгар устида ўтказдиму, лекин сизнинг юртингизни кўрмадим, йўлларини босмадим, Масков узоқ.

— Жудаям эмас, — деди Назар ўйланқираб. — Жудаям узоқ эмас...

— Ўрисларни кўп кўрдим, лекин мамлакатингизни кўрмадим,

Борис гапга аралашиб:

— Русларни қаерда кўрдинг? — деб сўраб қолди.

Айёр учун Назар жавоб қилди:

— Руслар ҳамма ёқда бор. Сен бу ерда йўқлигингда чопар гапириб берди: ҳар бир катта шаҳарда, ҳунармандлар орасида, боғларда бизнинг халқимиз кўп.

— Минглаб! — деди Айёр унинг гапини тасдиқлаб.

— Қаёқдан шунча? — деди Борис шубҳаланиб. —

Яна Назар жавоб қилди:

— Ўрдаликлар олиб келган. Волгадан. Окадан, улар таланчилик қилган, қуролсиз одамлар устига босқин қилган жойлардан. У ерда банди қилиб олиб, бу ерга келтириб сотадилар. Бу ердан қайтиб кетай десанг, — йўл узоқ: ҳар ёқда пойлоқчилар, йўлда беркинадиган жой йўқ, қаёққа борасан! Худонинг берганига қаноат қилиб яшайдилар. Бу ерда баъзилар меҳнат-машаққат чекиб, сабр-тоқат қилиб, ўз юртлари, ўз ерларини соғиниб кун кечирадилар.

Борис русчалаб гапирди:

— Худонинг хоҳиши. Мен бундай деб ўйлайман. Вақти келганда қутқариб оладилар. Москва мустаҳкамланяпти.

Айёр бир чўчиб тушиб, Борисга қаради.

— Москов тўғрисида нима дединг?

Назар Айёрга кўз қирини ташлади, аммо чопарда синчковликдан бўлак нарса сезмади. Борис туркий тилда жавоб қилди:

— Москва менинг юртим.

Шу вақт эшикнинг халқасини шиқирлатиб, бақалоқ сарбадор кириб келди, унинг қўнғир соқоли бир томонга силлиқ қилиб таралган эди.

Айёр билан сарбадор, икки юпқа эски қилич ҳавода бир-бирида тўқнашиб, яна ўз қинига тушиб кетгандек, бир-бирларига сергакланиб қарашиб олдилар. Назар Айёрга:

— Бизнинг қўшнимиз бўладилар, наматчи, — деди. — Мана шу ерга солинган наматни ҳам шу киши босган. Намат қишда иссиқ бўлади.

— Русь юрти тўғрисида гаплашдиларингми? — деб сўради қийшиқ соқол.

Айёр жавоб қилиб деди:

— Дунёни кўп кездим, лекин Русь юртини кўрмадим деяпман.

— Сизнинг йўлингиз ҳукмдоримиз юрган жойларда.

— Дарҳақиқат, шундоғ, тақсир, — деди кўнгли тинчиб Айёр.

Назар қийшиқ соқолга:

— Чопаримиз яна йўлга ҳозирланяпти, — деди. Қийшиқ соқол жилмайиб қўйди.

— Агар йўлингиз ҳукмдор томонга бўлганда эди, салом йўллар эдик.

(Давоми тўртинчи бетда).

Чет элларда нима гап

БИРЛИК ВА ЖИПСЛИК НАМОЙИШИ

СОФИЯ, 14 ноябрь. ТАСС махсус мухбирлари **Н. Кочешков** ва **К. Орлова** хабар берадилар.

Бугун бу ерда Болгария Коммунистик партиясининг VIII съезди тамом бўлди. Съезд Болгария коммунистларининг марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализми буюк принципларига асосланган монолит бирлиги ва жипслигини ёрқин намойиш қилди.

Бугун съезднинг якунловчи мажлиси ғоят баланд руҳ билан зўр кўтаринкилик вазиятида ўтди.

Болгария Коммунистик партиясининг VIII съезди партия Марказий Комитетининг янги составини — Марказий Комитетнинг 101 аъзосини ва Марказий Комитет аъзолигига 67 кандидатни ҳамда марказий ревизия комиссиясининг янги составини сайлади.

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Тодор Живков якунловчи нутқ сўзлаш учун минбарга чиққанида, делегатлар ва меҳмонлар уни гулдурос қарсаклар ҳамда «Ура!», «БКП!», «КПСС!», «Дўстлигимиз абадий!» деган хитоблар билан кутиб олдилар.

Тодор Живков айтдики, VIII съезд партия билан халқнинг юксак ишончи ва умидларини оқлаб, Болгария тақдири учун жуда катта иш қилди. Съезд Болгария Коммунистик партияси ички сиёсатининг бош йўлини — равнақ топган социалистик жамиятни барпо қилиш ҳамда келгуси икки ўн йилликдаёқ аста-секин коммунизмга ўтиш йўлини якдиллик билан тасдиқлади. Бизнинг съездимиз, — деди Тодор Живков, — КПСС XX ва XXII съездлари улуғ идеяларининг тантанаси бўлди, бу идеялар Болгария Халқ Республикаси шароитларида ижодий тарзда қўлланиб келинмоқда. Съезд ватанимизни ҳар тарафлама юксалтиришнинг бундан буёнги 20 йилга мўлжалланган улуғвор перспектив планини тўла бирдамлик ва зўр завқ-шавқ билан тасдиқлади.

Тодор Живков бундай деди: VIII съезд Болгария Халқ Республикаси ташқи сиёсатининг бош йўлини ҳам якдиллик билан тасдиқлади. Бу сиёсат ижтимоий тузуми турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшашидан иборат ленинча принципга асосланганлир.

VIII съезд, деди сўнгра ўртоқ Живков, бутун партиямизнинг халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати жанговар қардошлиги ва бирлигини мустаҳкамлаш учун кураш олиб бориш ҳақидаги хоҳиш иродасини ифода этди. Тодор Живков айтдики, Болгария Коммунистик партияси ревизионизм ва догматизм кўринишларига қарши принципиаллик билан муросасиз курашиб келди, курашмоқда ва курашаберади. Шу муносабат билан у бундай деб таъкидлади: Албания раҳбарларининг антимарксистик, миллатчилик ва нифоқчилик ишлари тўғрисида съездда индамасдан ўтиш мумкин эмас эди.

Албания раҳбарлари, — деди Тодор Живков, ҳеч нарсадан тап тортмай, қардош социалистик мамлакатлар ва коммунистик партиялар шаънига энг разилона ёлғон-яшиқ гапларни, туҳмат ва бўҳтонларни тўқиб чиқармоқда ҳамда бутун дунёга тарқатмоқда.

Биз шунга чуқур аминмизки, деб давом этди у, агар барча қардош партиялар Албания раҳбарларининг марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмидан чекинишларига нисбатан ленинча муносабатда бўлсалар, агар улар бу чекинишларни принципиал равишда қаттиқ танқид қилсалар, бу иш Албания Меҳнат партиясига ҳам. халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги ва жипслигига ҳам жуда катта ёрдам беради.

Тодор Живков жаҳондаги 63 қардош марксча-ленинча партиянинг делегациялари ҳамда учта демократик ташкилот делегацияси съездда ҳозир бўлганлигини таъкидлагач, бундай деди:

— Бизнинг съездимиз, бутун партиямиз ва бутун халқимиз КПСС Марказий Комитетининг қардошларча табригини ҳамда ўртоқ М. А. Сусловнинг ажойиб нутқини ниҳоятда ҳаяжонланган ҳолда, зўр миннатдорчилик билан кутиб олдилар. Азиз совет ўртоқлар ва қардошлар, деб давом этди нотиқ, КПСС Марказий Комитети номидан ва унинг топшируврга биноан, бизнинг съездимизда айтган ҳар бир сўзингизни партиямиз қувватлайди. Сизларни ишонтириб айтамизки, КПСС Марказий Комитетини ҳамда синалган ва содиқ дўстимиз Никита Сергеевич Хрушчевни ишонтириб айтамизки, биз, Болгария коммунистлари учун ва болгар халқи учун партиямиз билан улуғ Ленин партияси, халқимиз билан улуғ совет халқи ўртасидаги қардошликни, бирликни ва дўстликни кенгайтириш ва мустаҳкамлаш йўлида ҳормай-толмай кураш олиб боришдан ҳам кўра муқаддасроқ ва буюкроқ вазифа йўқдир. Болгария-совет дўстлиги халқимиз учун офтоб нури ва ҳаводек зарур бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва умрбод шундай бўлиб қолади.

Тодор Живковнинг мазмунли нутқи узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан неча марталаб бўлиниб турди.

У, Болгария Коммунистик партиясининг VIII съездини ёпиқ деб эълон қилган пайтда залда гулдурос овация бошланиб кетди. Съезд делегатлари ва меҳмонлари ўринларидан туриб «БКП-олга!», «КПСС!», «Дўстлигимиз абадий!», «Яшасин Н. С. Хрушчев бошлиқ КПССнинг ленинчи Марказий Комитети!» деган хитобларни бир овоздан такрорладилар. Тодор Живков билан КПСС делегациясининг раҳбари М. А. Суслов бир-бирларини самимий қучоқладилар. Залда «Ура!» садолари яна гуруллаб кетди.

Съезд «Интернационал»ни ва болгар революцион қўшиқларини куйлаш билан тамом бўлди.

А. И. МИКОЯННИНГ КУБАДАГИ ХАЛҚ ИМЕНИЕСИДА БЎЛИШИ

ГАВАНА, 14 ноябрь. ТАСС мухбири **Н. Чигирь** хабар беради:

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян кеча аграр реформаси миллий институтининг президенти Карлос Рафаэль Родригес билан биргаликда Кубадаги энг йирик халқ имениеларининг бири «Исла Туригуано»да бўлди.

Ана шу намунали чорвачилик хўжалиги кўркам Туригуано оролида ташкил этилган. Гаванадан шу оролгача бўлган йўл самолётда салкам бир ярим соатда босиб ўтилди. Орол Камагуэй вилоятидаги Морон шаҳрининг шимолида жойлашган. 270 квадрат километрга яқин орол территорияси революциядан илгари бир помешчикнинг ихтиёрида эди. Эндиликда бу ерлар Куба меҳнаткашлариникидир. Ана шу ерларнинг қонуний эгалари унда янги ҳаёт барпо қилмоқдалар.

Ҳурматли совет меҳмонини самимий кутиб олган халқ имениесининг маъмури майор Мануэль Фахардо Сотомайер А. И. Микоянни халқ имениесининг иши билан, бу хўжаликни ривожлантириш истиқболлари билан таништирди. Бош министр Фидель Кастро ана шу хўжаликка шахсан катта эътибор бермоқда.

«Исла Туригуано» хўжалигида ҳозирнинг ўзидаёқ қорамолларнинг энг яхши зотларидан бири санта-гертруда зотли 10 мингдан кўпроқ қорамол, 3 минг чўчқа бор. Планга мувофиқ у 10—12 йилдан кейин қорамолларнинг бир ўзигина 70 минггача кўпаяди. Ҳозирги вақтда халқ имениесида йирик капитал қурилиш ишлари олиб борилаётганлиги бу планнинг бажарилишини таъминлайди. Оролнинг ҳамма қисмида сигирхоналар, чўчқахоналар, зотли ҳўкизлар учун қўралар, чорва моллар боқиб семиртириладиган қўралар қурилмоқда Бу хўжаликнинг ўзида қорамолларни бўрдоқига боқиш кўзда тутилади.

Чорва моллар яйловда боқилганидан кейин ана шу халқ имениесидаги қўраларда яна семиртириб боқилади, деб хабар берганларида, А. И. Микоян бу жуда яхши идея эканлигини айтди.

«Исла Туригуано» имениесида чорвачилик билан бир қаторда деҳқончиликка — озуқа экинлари, мева ва сабзавот етиштиришга катта эътибор берилади. Ўртоқ Микоян озуқа учун экилган маккажўхори майдонларида, банан плантацияларида бўлди. Ҳозирги вақтда бу хўжаликда 55 минг банан дарахтлари бор.

«Исла Туригуано» халқ имениесида уй-жой қурилиши кенгайтириб юборилди. Илгариги дашт ерларда ҳозир чинакам шаҳар қад кўтарди. Шу йилнинг охирига келиб, 50 та янги шинам уйлар фойдаланиш учун топширилади. Халқ имениесида яна 50 ишчи оиласи янги уйларга кўчиб жойлашади.

А. И. Микоян экинзорларни кўздан кечириб, қурилиш ишлари билан танишиб чиққанидан кейин Карлос Рафаэль Родригес ва халқ имениесининг раҳбарлари билан биргаликда халқ имениесига таалуқли энг муҳим масалаларни, бу хўжаликни янада ривожлантириш масалаларини қизғин муҳокама қилди.

Бу халқ имениеси, деб таъкидлади А. И. Микоян, катта истиқболга эгадир. У коммунистик чорва хўжалигининг жаҳонда энг йирик ўчоқларидан бири бўлади.

«Исла Туригуано» хўжалигида бўлган вақтида А. И. Микоянни халқ имениесининг ишчилари ҳамма жойда самимий, дўстона табрикладилар.

ИНГЛИЗ МАЪМУРЛАРИНИНГ БЕВОСИТА ИШТИРОКИ БИЛАН

ҚОҲИРА, 14 ноябрь. (ТАСС). Яман вице-президенти ва ташқи ишлар министри Байдоний кеча Англия вакилини қабул қилди ва унга Яман ҳукумати Иордания қўшинларининг Адан орқали Яманга қўшни Байхон амирлиги тупроғига юборилаётганлигига ортиқ тоқат қилолмайди, деди. Қўшинлар, деди Байдоний, инглиз маъмурларининг бевосита иштироки билан юборилмоқда ва Яман ҳукумати шу муносабат билан энг қатъий чораларни кўришга мажбур бўлади.

Тошкент — йирик қурилишлар шаҳри. Унинг атрофида 4-5 қаватли баланд бинолар кетма-кет қад кўтараётир. Суратда: Дўмбробод массивидаги янги турар-жой бинолари.

В. Салов фотоси.

ТАБИАТ ДЎСТЛАРИ КУНИ

Тошкентдаги «Победа» паркида яқинда «Табиат дўстлари куни» байрами ўтказилди. Шу куни паркка келувчилар Анҳорга яқин ерда ташкил этилган дўстлик майдонига тўпланишди. Уларнинг кўпчилигининг қўлида ҳар хил дарахт кўчатлари.

Парк директори ўртоқ И. Қаландаров уларни байрам билан табриклайди. Кекса коммунист Х. Икромов сўз олиб, дўстлик майдонини очади. Бу майдонча, — дейди у, — келажак авлод ва ёш бўғинларга бағишлаб экиладиган ниҳоллардан вужудга келади. Бу ниҳоллар халқларимиз ўртасидаги бузилмас дўстликнинг кичик бир рамзи сифатида ҳамиша яшнаб туради.

Ҳамма ўзи олган дарахт кўчатларини экишга киришади.

— Бу кўчатни қандай воқеа муносабати билан экаяпсиз? — сўрадик пенсионер В. Руденкодан.

— Мен кексалик гаштини сураётган аёлман. Бу — қўшнимиз Саша Зубенко бўлади, — деди суҳбатдошимиз ёнидаги ёш болага ишора қилиб. — Мен кўчатни ман шу ёшлар учун экаётирман.

Бу ерда янги туғилган фарзанди, набираси учун ихлос билан кўчат ўтқазаётган ота-оналарни кўплаб учратиш мумкин эди. Баъзилар ўқишни тугатганлиги, тўй қилганлиги каби ҳар хил қувончли воқеалар муносабати билан яхши ният қилиб дарахт ўтқазишди.

— «Табиат дўстлари куни» байрами шаҳримизда биринчи марта бўлиши, — деди парк агрономи ўртоқ А. Илёсов. Бу тадбир пойтахтимиз маданият ва истироҳат боғларини, хиёбон ва майдонларини кўкаламзорлаштиришда, аҳоли ўртасида яшил дўстларга муҳаббат руҳини оширишда бошланган ибратли иш бўлди.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
А. МИРЗААҲМЕДОВ,
А. СОТВОЛДИЕВ.

«ХУШ КЕЛИБСИЗ, ЎҚУВЧИЛАР»

«Янги мактабингиз қутлуғ бўлсин, хуш келибсиз ўқувчилар». Бу сўзлар Октябрь районидаги Виставка кўчасида қад кўтарган янги тўрт қаватли бинога осиб қўйилган эди. Бу 169-саккиз йиллик умумий таълим меҳнат политехника мактаби. Яқинда бу ерда биринчи қўнғироқ чалинди.

— Ўқувчиларимизга ҳамма шароитлар яратиб берилган,— деди мактаб директори ўртоқ М. Обидова. — Мактаб қурилишига 350 минг сўм маблағ сарфланди. Мактабда 64 хона бўлиб, унинг 24 хонасида ўқувчилар машғулот ўтказадилар.

Мактабнинг кенг спорт залини кўрган кишининг кўзи қувонади. Бу ерда спортнинг волейбол, баскетбол, стол тенниси ва бошқа турлари бўйича машғулотлар, мусобақалар ўтказиш мумкин. Мактабнинг 500 кишига мўлжалланган мажлислар зали, химия, физика кабинетлари ҳам бор. Янги техника билан жиҳозланган ўқув устахоналарида ёшлар слесарлик, токарлик, дурадгорлик ҳунарларини ўрганадилар. Ўқувчи қизлар учун 15 та тикув машинаси сотиб олинди.

Мактабнинг катта ошхонаси бўлиб, унда бир йўла 100 бола овқатланади.

Ҳамма қулайликлар яратилган бу намунали мактабда 950 ўғил-қиз бир сменада ўқишни бошлаб юборди.

ТОШКЕНТ ЯНГИЛИКЛАРИ

ЯНГИ ДОРИ

Пойтахтимиздаги фармацевтика заводида 100 га яқин хилма-хил дори-дармонлар ишлаб чиқарилади. Бу ерда тайёрланган маҳсулотлар мамлакатимиздагина эмас, балки унинг ташқарисида ҳам машҳурдир.

Завод коллективи Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ўсимликлар химияси институти билан мустаҳкам алоқада ишлаб, самарали натижаларга эришаётир. Яқинда химия фанлари доктори академик Собир Юнусов раҳбарлигида ишлаган бир группа илмий ходимлар янги дори кашф қилиб, заводга топширдилар. Олитаризит деб аталган бу дори юрак касалликларини даволашда қўлланилади. У асосан жут уруғидан олинади. Олитаризит чет мамлакатлардан келтириладиган стофонтин-К дорисининг ўрнини босаолади.

Янги дори тез кунларда кўплаб ишлаб чиқарила бошланади.

ҚРИМДАН КЕЛТИРИЛГАН КЎЧАТЛАР

Шаҳар аҳолисига сотиш учун Қрим ярим оролидан 3 вагон яхши навли олма кўчати келтирилди. Бу кўчатлар пойтахтимизнинг барча колхоз бозорларида сотилади. Шунингдек, ташкилотлар, корхоналар ва маҳаллаларга заявка бўйича тарқатилади. Ҳозирча 20 минг туп кўчат келтирилди. Декабрь ойигача яна 30 минг туп мева кўчати келтириш мўлжалланмоқда.

Суратда: Виставка кўчасида ишга туширилган мактаб.
А. Абалян фотоси.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

Олмалиқ шаҳар партия комитети ҳузурида жамоатчилик асосида марксизм-ленинизм университети очилди. Университетга Тошкент политехника институти ижтимоий фанлар кафедраси ўқитувчиларидан тарих фанлари кандидатлари С. Носирхўжаев, И. Бобичев, философия фанлари кандидати В. Гречко, старший ўқитувчи И. Гонтмахер ва бошқа ўртоқлар жалб қилинди. Университет ўзининг дастлабки машғулотларини бошлади. Бу машғулотларда сиёсий билимини оширишни мақсад қилиб қўйган турли касбдаги 25 киши лекция тингламоқда.

З. СУТТИБОЕВ.

БОҒБОНЛАРГА МУКОФОТЛАР

Яқинда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғида шодиёна кун бўлди. Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари виставкасининг кенгаши гулчилик ва кўкаламзорлаштириш соҳасида эришган катта ютуқларини ҳисобга олиб боғ коллективини биринчи даражали диплом билан тақдирлади. Боғ ходимларидан бир неча кишининг ишига ҳам юқори баҳо берилиб, уларга виставканинг махсус медаль ва дипломлари топширилди. Чунончи, боғ директори профессор Ф. Русанов 72 та янги дурагай гибискис (пахта гули) навини ҳамда ўн нав юкка гулини яратганлиги ва уларни Ўрта Осиё, Кавказ ва Қримни кўкаламзорлаштиришда қўллаганлиги учун Кичик олтин медаль билан мукофотланди. Старший илмий ходим ўртоқ Т. Славкинага Кичик кумуш медаль тегди. У 22 хил игна баргли ва беш хил бошқа дарахтларни Ўзбекистонда кўкаламзорлаштиришга жорий қилган эди. Старший лаборант А. Шарипов Кичик бронза медали, младший илмий ходим М. Рожановская эса биринчи даражали аттестатни олишга сазовор бўлдилар.

Бу фахрли мукофотлар боғ коллективини янги самарали ишларга илҳомлантирди.

ГОЛ УРУВЧИ БОРМИ?

Ўтган чоршанба куни бўлган ўйиндан кейин ишқибозлар «Пахтакор» командасида гол урувчи борми, ўзи? деган шубҳага тушиб қолдилар. Бу шубҳа ўринли эди. Чунки Б. Абдураимов урган тўп бир марта штангадан қайтди, Ҳ. Раҳматуллаев бир гал, И. Тазетдинов бир гал дарвозабон билан юзма-юз келолдилар. Лекин натижа кўринмади. Тошкентликларнинг 90 минут давомида қилган «ҳужуми» шугина бўлди. Ростовликлар-чи? Улар уч марта майдон эгаларини ўйинни марказдан бошлашга мажбур қилдилар. Ю. Пшеничников ҳушёр бўлмаганда ҳисоб яна ҳам ошиши мумкин эди. Юксак техникага эга бўлган меҳмонлар чиройли ўйнадилар. Бизнинг футболчиларимиз эса жуда тор доирада ҳаракат қилиб, бир-бирларига халақит бердилар. Натижада «Пахтакор» ўз майдонида бу мавсумда энг катта мағлубият (0:3)га учради. Шундай қилиб, Ростов-Дон армиячиларини ҳамшаҳарларимиз бирор марта ҳам ютолмадилар.

* * *

Олтин медаль даъвогарлари сафига Тбилиси футболчилари ҳам қўшилди. Бу команда ўз майдонида «Зенит» устидан ғалаба қозониб (2:1) муҳим икки очко олди. Москва динамочилари иккинчи мағлубиятга учрадилар. Улар ўз майдонларида «Шахтер»га ютқазиб қўйдилар. Ҳисоб 1:2. Пойтахт спартакчиларига олтин медаллар ярқираб кўриниб қолди. Улар Киевда бўладиган сўнгги ўйинда бир очко олсалар кифоя. Чунки «Спартак» Кишиневда «Молдова» дарвозасига иккита жавобсиз тўп уриб рақибларидан олдинга ўтиб кетди. Иккита ўйин дуранг бўлиб тугади. Мана уларнинг натижаси: «Динамо» (Киев)-«Торпедо» (Москва) — 2:2, «Нефтяник»-ЦСКА — 1:1.

Сўнгги тур олдидан командалар қуйидаги ўринларни эгаллаб турибди:

	О.	Т.
«Спартак» М.	30	35—18
«Динамо» М.	28	27—13
«Динамо» Тб.	28	29—19
«Динамо» К.	25	36—26
ЦСКА	24	23—18
«Торпедо» М.	22	34—25
«Шахтер»	22	24—23
«Пахтакор»	21	22—32
СКА	16	24—36
«Нефтяник»	14	18—38
«Зенит»	13	28—33
«Молдова»	9	15—34

ҲОДИСА

ҲАЛОЛЛИК

Дам олиш куни эди. Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда яшовчи Ўрингул Ўразбоева Эски Тошкент бозорига етиб келган машинадан шошилиб тушиб, йўлида давом этди. Мол бозорига бориб бир қўйни олмоқчи бўлди. Лекин ҳақини тўламоқчи бўлганда, ёнидан пулни топмади. Ҳаммаёқни қидириб, анча ташвишга тушди. Ночор уйига қайтмоқчи бўлиб турганида милиция младший лейтенанти Шокир Бектўраев келиб қолди. У машина остановкасида ердан рўмолчага ўроғлиқ 85 сўм пул топиб олганлигини айтди. Пулнинг эгаси Ўрингул Ўразбоева эканлиги маълум бўлди.

Аёл ҳалол меҳнати эвазига йиққан пулини топиб берган софдил ва ғамхўр милиция ходимига чин кўнглидан миннатдорчилик билдирди.

Т. ЖЎРАБОЕВ.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида ҳаво ўзгариб туради, вақти-вақти билан ёғингарчилик бўлади. Эрталаб Тошкентда 1—3, областда 0—3, кундузи Тошкентда 5—7, областда эса 3—8 даража иссиқ бўлади.

ТОШКЕНТ ОБ-ҲАВО БЮРОСИ.

КЎКСАРОЙ

(Боши учинчи бетда)

— Салом енгил нарса, жой олмайди, — кўнди Айёр. — Кимга?

— Султония шаҳрида бўларсиз деймaн.

— Башарти бўлсак.

— Ҳайдарбой мачити орқасида Ширвонбозор бор.

— Биламан, — деди Айёр мийиғида кулиб.

— Ўша бозорда бир дегрез бор. Номи Ализода. Унга Самарқанддан бир киши салом айтди, денг. Мол кутяпмиз, аминмизки яхши мол келади деб. Мовароуннаҳрда харидорлар истаганча топилади. Иш қилиб яхши мол бўлса бас. Эсингиздан чиқармасангиз керак.

— Айтиш-ку қийин эмас, лекин эсдан чиқмасайди.

— Хотирда сақлашингиз учун бирор нишона берармиз, — деди Назар.

Айёр ажабланди:

— Бу мол қайси бирингиз учун. Темирчига бир хили керак, наматчига — бошқа хили.

Қийшиқ соқол:

— Яхши мол ҳаммага ҳам асқатади, — деди.

Назар ўйланиб қолди.

— Хотира учун сизга нима берсак экан?

Айёр илтифотсиз қўл силтади:

— Нимани мурувват қилсангиз.

— Биз фақир одамлармиз. Тузукроқ бир нарса беролмаймиз, чакана-чукана нарса беришга кўнглимиз бўлмайди.

Қийшиқ соқол қўйнига қўлини тиқиб, тугмадек оқ бир нарсани олиб, чопонига артди-да, Айёрга узатди.

— Шу кузда бир аскардан сотиб олган эдим, марҳамат қилиб олинг.

Айёр унинг кафтидан юмалоқ суяк исирғани олди. Унга филчанинг сурати билан парвоз қилаётган икки қушнинг сурати ўйиб солинган эди.

Қийшиқ соқол яна гап қотди:

— Ўзи тирноқча келмайди-ю, заргар унга фил билан икки қуш суратини жойлабди-я!

Айёр ҳайратланганини яширолмай:

— Кичик бўлса ҳам ҳунарини айтмайсизми? — деди.

— Кичик, аммо заргар ҳунар кўрсатиб, ўйлаган нарсасини жойлабди. Усталикка буюмнинг катта-кичиклигига қараб эмас, ҳунарига, санъатига қараб баҳо бер,— деди Назар.

Айёр:

— Зап ҳунари бор экан, — деди.

У яна бир нима демоқчи эди-ю, тилини тишлаб қолди. «Инъомга суюнмаса ҳам бўлади, ҳар бир совғани арзимас бир нарса деб қабул қилиш керак. Қиммат баҳо бир буюмни оддий бир нарсадек қабул этсанг, шунда атрофдагиларнинг сенга ҳурмати ошади. Ажойиб нарсага ажаблансанг, тушунмаган нарса устида ўйланиб қолсанг, ғаройиб нарсага завқлансанг, одамлар назарида мартабанг пасаяди. Одамларга ҳамма нарсани билган, кўрган кишидек бўлиб кўриниш керак, токи улар сени ўзларидек ҳисобламасинлар».

Айёр исирғани менсимагандек отиб яна кафти билан илиб олди ва кулиб қўйди:

— Кўриниб турибди, заргар анча меҳнат қилган. Лекин у нимага ярайди-ю, ундан нима фойда? Балки қизларнинг қулоғига ярашар, ўшандаям жуфти бўлганда... Аскарнинг қулоғига ярашмас деймaн, тақсир.

— Ўзларидан қоладиган гап йўқ, — деди қийшиқ соқол.

Айёр исирғани томоша қила бошлади.

— Бизникига ўхшамайди.

— Уруш сафарида ўлжа қилиб олинган бўлса керак, — деб тахмин қилди Назар, — балки Ҳиндистонникидир.

Борис ўйланиб туриб деди:

— Вақтида иккита бўлгандир, энди ахтариб жуфтини топ-чи! Эҳтимол, дунёнинг бир бурчида бўлса бордир, қидириб топ. Одамларда ҳам шундай бўлади. Бу исирғанинг эгаси ким бўлганини ҳам ўйлаш керак.

Айёрнинг кетгуси келса ҳам, аммо бу одамлардан ажралгуси келмас эди.

Борисга қараб:

— Тўғри айтасан, — деди. — Жуфти қаерда экан? Жуфти бўлмаса, нима қиммати бор? — деди.

Айёр ҳужранинг ўртасида туриб, суҳбатга хотима ясагандек:

— Сиз камгап ва жиддий халқсиз, — деди. — Қанча ардоқласанг ҳам ўз юртларини унутмайдилар. Бизнинг динимизга кирмайдилар. Кўпларни кўрдим, ҳаммаси бир хил: қовушмайди, ўзини тортади. Бир-бирлари билан оға-инидек қалин, эсларида тутишларига қараганда юртингиз чакки эмасга ўхшайди.

Назар маъқуллаб:

— Яхши, — деб қўйди.

— Ҳар бири ҳам, ҳаммаси ҳам бир нарсани кутгандек ётсирайди, ўзини тортади. Гўё кўзланган бир мақсадлари албатта юзага чиқадигандек. Халқингизни тушуниб бўлмайди, нима кутар экан?

— Ўзларига аён, — деди Назар.

Айёр ҳужранинг ўртасида депсиниб туриб, кетгуси келмай исирғани қўйнига тиқарди.

Бошини эгиб, эшикдан чиққач, ҳовлидан қорача, келишган бир аёлнинг енгил чопиб ўтганини кўриб қолди.

Тонг маҳалида шаҳар дарвозалари ланг очилгач, Айёр Самарқанддан жўнаб кетди.

Малик РАҲМОН таржимаси.

ПЕРОВ КАШФ ЭТГАН ОҚСИЛ

— Сиз, эҳтимол, сузмадан бўлган костюм киймагандирсиз?

Мен ҳайрон бўлдим. Жавобимни кутмай суҳбатдошим гапида давом этди.

— Сузмадан бўлган костюмимни кийиб бир неча йил ҳаммага кўз-кўз қилиб юрдим. Бахтга қарши у ҳозир йўқ! чунки одамларни ишонтириш учун уни бошқатдан эритишга тўғри келди. Лекин сузмадан бўлган газмолнинг лахтагини сизга кўрсатишим мумкин.

Кўз ўнгимда ҳайратда қоладиган буюмларни кўрдим. Сузмадан бўлган бастон-газмол. Жун шарф эса люпин уруғидан тўқилган... Кўзни қамаштирувчи оппоқ порошок ионга қўшилиши натижасида тўйимлилиги жиҳатдан гўштга тенг модда ҳосил бўлади. Булар ва шунга ўхшаш ўнлаб бошқа моддалар соф оқсил модда олишга ёрдам беради. Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик академиясининг академиги Сергей Перов табиий бирикмалардан соф оқсил модда олиш йўлини топди.

XIX асрнинг охиридаёқ немис олими Коссель икки хил оқсил моддаси бор, деган хулосага келган эди. Улар кислотали ва ишқорли бўлиб, химик хоссалари жиҳатидан бир-бирига қарама-қаршидир. Сергей Перов кислота ва ишқорларнинг кучсиз эритмаси ёрдамида соф оқсил моддалар олишнинг анча содда технологиясини ишлаб чиқди. Маълум бўлишича, бундай оқсил моддани ўзида протеин моддаси бўлган сут, гўшт, нўхат ёки люпин каби оддий нарсалардан олиш мумкин экан.

Соф оқсил модда жуда ғалати хоссага эга. Аввало у энг яхши озуқа ҳисобланади. Агар бир группа молларни ловия ёки нўхат билан озиқлантирсак, бошқа группадаги ҳайвонларни эса шунча озуқадан ажратиб олинган соф оқсил модда билан озиқлантирсак иккинчи ҳолдагисида сигирларнинг сути учдан бир баравар, чўчқанинг семириши тўртдан бирга, қўйлардан олинадиган жун 12—15 процентга, товуқлар тухуми эса 30 процентга кўпаяди. Бундай тажрибалар амалда яхши натижа берди.

Соф оқсил модда нерв касалликларини даволаш учун керак бўладиган қимматбаҳо препаратлар ишлашда ва умуман медицинада кенг қўлланилмоқда.

Оқсил модданинг тўқимачилик саноатида ишлатилиши катта истиқболлар очади. С. Перовнинг сузмадан бўлган костюм ҳақидаги ҳикоясида муболаға йўқ. Бу — чин ҳақиқатдир.

Албатта, сузмадан аввал казеин олинган, кейин уни ишқорда эритишган. Ҳосил бўлган суюқликни кичкина тешикчалардан ўтказилди. Махсус усул билан ишланган нозик оқсилли толалар ип-калавага айланди. Ундан бастон ёки сукнога ўхшаш газмоллар тўқиш мумкин. Бу газмоллар бизга маълум бўлган лавсан, вискозалардан бирмунча афзалликка эга. Улар «иссиқроқ», юмшоқроқдир. Соф оқсил моддалар устида академикнинг издошлари — ёш олимлар иш олиб боришмоқда. Лабораторияда кашф қилинган оқсил моддалардан медицина препаратлари ишлаб чиқариш йўлга қўйилган, у озуқа сифатида ҳам ишлатилаётир.

Юрий ВАСИЛЬКОВ.
АПН.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИЗОР

16 НОЯБРДА

Ўзбек тилида: 18.30 — **Дарсликларингиз саҳифаларидан** (мактаб ўқувчилари учун). 18.55 — **Телевизион янгиликлар**, 19.15 — **Адабиёт янгиликлари**, 19.35 — **Сўз — илғор пахтакорларга** деган эшиттириш ва **концерт**.

Рус тилида: 20.20 — **Телевизион янгиликлар**, 20.40 — Рус балеринаси **Анна Павлова**, 21.20 — **Тик жар ёқасида, Соя** (қисқа метражли фильмлар).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 17/XI да **Трубадур**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/XI да **Гамлет**, 17/XI да **Номус**. Кечки спектакллар соат 7 да бошланади.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 16/XI да **Уч баҳодир**, 17/XI да **Тошболта ошиқ**. Кечки спектакллар соат 7 да бошланади.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА — 19/XI кеч соат 7 яримда **Ўзбек давлат филармонияси халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти**. Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** ва солистлар қатнашади. Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Удмуртия АССРда хизмат кўрсатган артист **Иван Кудрявцевнинг** ажойиб айиғи **Гоша** билан гастроли. РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Константин Берман** ва қизиқчилар группасининг хайрлашув гастроллари. Кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Гусар қиссаси — «ВАТАН», «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда), НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим ва кеч 6-50 минутда). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 1-40, 3-20 ва кеч 6-40 минутда).

Севги қиссаси — «МИР», НАВОИЙ номли. «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
16 ноябрда
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ ОРКЕСТРИНИНГ
КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов**, солистлар **Сора Шукурова, Мунаввар Давлатова, Тўхта Алихўжаева, Неъмат Қулабдуллаев, Баҳром Мавлонов**лар қатнашади.

Концерт кеч соат 7 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА
18 ноябрда
Ўзбек давлат эстрадаси солисти
ФАХРИДДИН УМАРОВНИНГ
КАТТА КОНЦЕРТИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Муҳаммаджон Мирзаев**, солист **Тўхта Рисметова** ва ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашади.

Программани **Муҳаббат Мусаева** олиб боради.

Концерт кундуз соат 3 да бошланади. Касса эрталаб соат 11 дан очилади. Билетлар сотилмоқда.

30 ТИЙИНГА
ҚУЙИДАГИ БУЮМЛАРНИ **ЮТИШ МУМКИН**

ЛОТЕРЕЯ БИЛЕТЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ!

Тошкент область давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1962 йил 26 ноябрь кундуз соат 2 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Биология фанлари бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Т. Шевченко кўчаси, 52-уй, Олимлар уйининг конференц-зали)
С. М. Махсудов
биология фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Иссиқ шароитда организм терморегуляциясини текшириш» деган темада.
Диссертация билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

1962 йил 27 ноябрь кундуз соат 2 да. Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг илмий совети мажлисида (Учитель кўчаси, 39-уй, 48-аудитория)
Б. И. Минкевич
техника фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Бетон гидротехник иншоотларини монолит қилишнинг баъзи масалалари» деган темада.
Диссертация билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

УНР-532 ГА
сантехника слесарлари, электросваркачилар, газосваркачилар, шунингдек сантехникачи слесарь касбига ўргатиш учун **шогирдлар**
керак
Мурожаат учун адрес: Радиальний проезд, 12-уй, телефон 4-24-11.

Уйғур кўчаси, Чақириқ проезд, 1-тупик, 8-уйда турувчи **Турсунбиби Азизовна Азизова**нинг шу уйда турувчи Бейсен Шояхметович Шояхметовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Бобожонов кўчаси, 1-тупик, 42-уйда турувчи **Тўхта Аҳмедова**нинг шу уйда турувчи Абдулла Аҳмедовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
(**«Ташкентская правда»**) — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885 Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари — 33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси
Р. 14116. Нашр. Р. 1723.